

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 23.9.2020
COM(2020) 613 final

2020/0277 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o ravnanju v kriznih razmerah in primeru višje sile na področju migracij in azila

(Besedilo velja za EGP)

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

1.1. Razlogi za predlog in njegovi cilji

Predsednica Evropske komisije Ursula von der Leyen je septembra 2019 napovedala novi pakt o migracijah in azilu, ki vključuje celovit pristop k zunanjim mejam, azilu in sistemom vračanja, schengenskem območju prostega gibanja in zunanji razsežnosti.

Sporočilo o novem paktu o migracijah in azilu, ki je bilo predloženo skupaj s sklopom zakonodajnih predlogov, vključno s tem predlogom o ravnanju v kriznih razmerah in primeru višje sile na področju migracij in azila, predstavlja nov začetek na področju migracij. Cilj je vzpostaviti širok okvir, ki temelji na celovitem pristopu k upravljanju migracij in spodbuja medsebojno zaupanje med državami članicami. Novi pakt, ki temelji na splošnih načelih solidarnosti in pravične delitve odgovornosti, zagovarja celostno oblikovanje politik, ki združuje politike na področju azila, migracij, vračanja, varovanja zunanjih meja in odnosov s tretjimi državami.

Novi pakt temelji na predlogih Komisije za reformo skupnega evropskega azilnega sistema iz let 2016 in 2018 ter dodaja nove elemente za zagotovitev ravnovesja, potrebnega za skupni okvir, ki prispeva k celovitemu pristopu k upravljanju migracij z oblikovanjem celostne politike na področju azila in upravljanja migracij, vključno z njenimi notranjimi in zunanjimi komponentami. Kot del tega okvira je treba vzpostaviti sistem z orodji, potrebnimi za obvladovanje kriznih razmer in primerov višje sile.

Solidarnostni mehanizem, vzpostavljen z uredbo o upravljanju azila in migracij, je prožen in odziven, da bi se lahko prilagodil različnim razmeram, ki jih predstavljajo različni migracijski izzivi, s katerimi se soočajo države članice, in sicer z določitvijo solidarnostnih ukrepov, za katere se lahko države članice odločijo prispevati. Ta nov pristop k solidarnosti zagotavlja stalno in raznoliko podporo državam članicam, ki so pod pritiskom ali tvegajo, da bodo pod pritiskom, in vključuje poseben postopek za obravnavo posebnosti izkrcanj po operacijah iskanja in reševanja. Prav tako bodo postopkovna pravila iz nove uredbe o azilnem postopku povečala splošno učinkovitost in skladnost azilnih sistemov in sistemov za upravljanje migracij. Unija in njene države članice bi morale biti tudi s širšim sklopom ukrepov, ki bi jih bilo treba uporabiti kot del celovitega pristopa k upravljanju azila in migracij, bolje pripravljene, da preprečijo nastanek kriznih razmer na področju migracij in azila.

Kot pa so pokazale nedavne izkušnje, nastanka kriznih razmer ni mogoče izključiti zaradi različnih dejavnikov, na katere Unija in njene države članice ne morejo vplivati. Kot kažejo tudi naše izkušnje med begunsko krizo iz leta 2015, Unija potrebuje strukturiran pristop za obvladovanje kriz, da bi se izognili *ad hoc* odzivom. Zato je primerno, da se zakonodajni okvir na tem področju dopolni z instrumentom, ki zagotavlja, da ima Unija na voljo posebna pravila, na podlagi katerih se lahko učinkovito obravnavajo izredne krizne razmere in dopolnjujejo obvezni solidarnostni mehanizem in postopki, ki bi se običajno uporabljali. Taka pravila bi zagotovila ustrezna postopkovna pravila in odstopanja ter hitro sprožitev solidarnosti v korist ene ali več držav članic pri odzivanju na tako obsežne krizne razmere, da se zaradi njih pod znatnim pritiskom znajdejo celo dobro pripravljeni in delujoči azilni sistemi in sistemi upravljanja migracij.

Ta krizni instrument zato zajema izjemne primere, v katerih je množični pritok državljanov tretjih držav ali oseb brez državljanstva, ki nezakonito prihajajo v državo članico, takšnega obsega in narave, da bi azilni sistem posamezne države članice ter njen sistem sprejema ali

vračanja lahko postali nefunkcionalni, kar bi lahko imelo resne posledice za delovanje skupnega evropskega azilnega sistema in sistema Unije za upravljanje migracij ter bi lahko onemogočilo njuno uporabo. Zajeti bodo tudi primeri, v katerih obstaja tveganje za take prihode. Predlagana uredba obravnava tudi primere višje sile na področju azila in upravljanja migracij v Uniji. Zagotavlja potrebno prilagoditev pravilom EU o azilnih postopkih in postopkih vračanja ter solidarnostnim mehanizmom iz Uredbe (EU) XXX/XXX [upravljanje azila in migracij].

Ta predlog, skupaj s predlogom o spremembi predloga za uredbo o azilnem postopku¹ iz leta 2016, novim predlogom za uredbo o upravljanju azila in migracij², predlogom o uvedbi preverjanja³ ter predlogom o spremembi predloga Eurodac⁴, vzpostavlja zakonodajni okvir, s katerim se ta celoviti pristop k upravljanju migracij in azila izvaja v praksi.

Predlog o spremembi predloga za prenovitev uredbe Eurodac⁵ iz leta 2016 vzpostavlja jasno in dosledno povezavo med določenimi posamezniki in postopki, ki se zanje uporabljajo, da se zagotovi dodatna pomoč nadzoru nezakonitih migracij in odkrivanju nedovoljenih gibanj. Podpira tudi izvajanje novega solidarnostnega mehanizma, vzpostavljenega z uredbo o upravljanju azila in migracij, določa potrebne posledične spremembe, ki bodo omogočile delovanje sistema Eurodac v okviru interoperabilnosti, države članice pa bo podpiral tudi pri spremljanju dodeljevanja pomoči za prostovoljne vrnitve in reintegracijo.

Cilj reforme je odpraviti dejstvo, da azilni sistemi držav članic ter njihovi sistemi sprejema in vračanja kljub znatno okrepljenemu sodelovanju na ravni EU, tudi kar zadeva podporo agencij EU, v veliki meri ostajajo neusklajeni. To povzroča neučinkovitost, hkrati pa ima za nenamerno posledico to, da prosilec za azil po vsej Evropi ni zagotovljena enaka pravična obravnava, s tem pa se spodbuja gibanje velikega števila migrantov po Evropi, saj ti iščejo boljše pogoje in možnosti za bivanje. V zvezi s tem Komisija podpira že doseženečasne politične dogovore o uredbi o pogojih za azil, direktivi o pogojih za sprejem, uredbi o okviru EU za preselitev in uredbi o Agenciji EU za azil. Te bi bilo treba čim prej dokončno sprejeti. Hitro bi bilo treba zaključiti tudi pogajanja o prenovljeni direktivi o vračanju⁶, skupaj z reformo skupnega evropskega azilnega sistema, da se zagotovi uspešnost pravil EU pri preprečevanju pobega, zagotavljanju pomoči pri prostovoljnem vračanju ter racionalizaciji upravnih in sodnih postopkov, s čimer bi se okrepilo učinkovito delovanje azilnih sistemov in sistemov za upravljanje migracij.

Splošni cilj predloga je zagotoviti potrebno prilagoditev pravil o azilnem postopku in postopku vračanja (uredbe o azilnem postopku in direktive o vračanju⁷) ter solidarnostnem mehanizmu, vzpostavljenem v uredbi o upravljanju azila in migracij, da se državam članicam zagotovi možnost obvladovanja kriznih razmer in višje sile na področju upravljanja azila in migracij v EU. Položaji, ki so takega obsega in narave, da za učinkovito obravnavo potrebujejo poseben sklop orodij, se lahko pojavijo zelo hitro. V ta namen so za sprožitev obveznega solidarnostnega mehanizma, ki je v uredbi o upravljanju azila in migracij

¹ UL L [...], [...], str. [...].

² UL L [...], [...], str. [...].

³ UL L [...], [...], str. [...].

⁴ UL L [...], [...], str. [...].

⁵ UL L [...], [...], str. [...].

⁶ COM(2018) 634 final.

⁷ Direktiva 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (UL L 348, 24.12.2008, str. 98).

predviden ob pritiskih, določeni poenostavljen postopek in krajši časovni okviri. Pravila in ukrepi za ravnanje v kriznih razmerah iz tega predloga dopolnjujejo operativno in tehnično podporo, ki jo Agencija Evropske unije za azil lahko zagotovi⁸, če so azilni sistemi ali sistemi sprejema države članice pod nesorazmernim pritiskom.

Poleg tega postopek solidarnostnega mehanizma v kriznih razmerah predvideva širše področje uporabe za premestitve in v obliki sponzorstva za vračanje krepki možnosti držav članic, da si medsebojno pomagajo pri vračanju. V skladu z običajnimi pravili iz uredbe o upravljanju azila in migracij se države članice, ki zagotavljajo prevzem vračanja, zavezujejo k vračanju migrantov brez urejenega statusa v imenu druge države članice, pri čemer v ta namen izvajajo vse potrebne dejavnosti neposredno z ozemlja upravičene države članice (npr. svetovanje pri vračanju, vodenje političnega dialoga s tretjimi državami, zagotavljanje podpore pri prostovoljnih vrnitvah s pomočjo in reintegraciji). Če vrnitev ne bi bila izvedena v osmih mesecih, bi bili migranti brez urejenega statusa premeščeni na ozemlje države članice, ki je prevzela vračanje, da bi se izvedla prisilna vrnitev. Prevzem vračanja v kriznih razmerah iz tega predloga se razlikuje od prevzema vračanja iz uredbe o upravljanju azila in migracij, ker obveznost predaje migranta brez urejenega statusa nastane, če se zadevna oseba ne vrne ali ni odstranjena v štirih mesecih.

Predlog vključuje tudi določbe v zvezi s kriznimi razmerami, ki dovoljujejo nekatera odstopanja od predlagane uredbe o azilnem postopku. Zlasti bo poleg razlogov, ki jih že določa uredba o azilnem postopku, mogoče razširiti področje uporabe postopka na meji na državljane tretjih držav in osebe brez državljanstva, za katere je na ravni EU stopnja ugodno rešenih prošelj za azil na prvi stopnji 75-odstotna ali nižja, ter podaljšati rok obravnave prošnje za mednarodno zaščito v okviru postopka na meji za dodatnih osem tednov. Predlaga se tudi, da se državam članicam dovoli odstopanje od določb o registraciji prošelj za mednarodno zaščito, in sicer s podaljšanjem roka na štiri tedne.

Poleg tega predlog predvideva možnost odstopanja od nekaterih določb o postopku na meji za izvedbo vračanja, kot je določen v predlagani uredbi o azilnem postopku in direktivi o vračanju, da se olajša izvrševanje takih postopkov v kriznih razmerah, kadar so potrebne posebne prilagoditve, da se pristojnim organom, ki so pod pritiskom, omogoči skrbno izvajanje nalog in obvladovanje velike delovne obremenitve. V ta namen predlog podaljšuje najdaljše trajanje postopka na meji za izvedbo vračanja za dodatnih osem tednov (predlog za uredbi o azilnem postopku določa najdaljši rok dvanajstih tednov) ter uvaja nove posebne in ciljno usmerjene primere poleg tistih iz predloga za prenovitev direktive o vračanju, v katerih je mogoče domnevati, da obstaja nevarnost pobega posameznika, če ni dokazano drugače. Postopek kriznega upravljanja na področju vračanja ne posega v možnost odločitve držav članic, da odstopajo od uporabe direktive o vračanju na podlagi člena 2(2)(a) navedene direktive v zvezi z nezakonito prebivajočimi državljani tretjih držav, ki so bili prijeti zaradi nezakonitega prehoda zunanjje meje države članice po kopnem, morju ali zraku in ki po preverjanju, opravljenem v skladu z Uredbo (EU) št. XXX/XXX [uredba o preverjanju], naknadno niso pridobili dovoljenja ali pravice do zadrževanja v tej državi članici (npr. niso zaprosili za mednarodno zaščito).

Da bi se države članice in Unija lahko učinkovito spopadale s primeri višje sile, kot je pandemija COVID-19, ki jo je Svetovna zdravstvena organizacija razglasila 11. marca 2020, predlagana uredba predvideva tudi možnost, da država članica podaljša roke iz predlagane uredbe o azilnem postopku, in sicer roke za registracijo prošelj za mednarodno zaščito ter za pošiljanje zahtev za sprejem in obvestil o ponovnem sprejemu in za odgovor nanje ter za

⁸ Na podlagi začasnega dogovora o uredbi o Agenciji Evropske unije za azil (člen 16).

izvedbo predaje odgovorni državi članici iz predlagane uredbe o upravljanju azila in migracij. Ta predlog določa tudi podaljšanje časovnega okvira za izvajanje obveznosti v zvezi s premestitvami ali prevzemom vračanja, kadar državo članico prizadene višja sila, zaradi česar ne more izpolnjevati teh obveznosti, kakor je določeno v tej uredbi in v uredbi o upravljanju azila in migracij.

1.2. Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike

Ta predlog je v celoti skladen s sporočilom o novem paktu o migracijah in azilu ter časovnim načrtom pobud, ki ga spremljajo, vključno s predlogom za uredbo o upravljanju azila in migracij, predlogom za uredbo o uvedbi preverjanja in predlagano uredbo o azilnem postopku.

Ta predlog dopolnjuje predlog za uredbo o upravljanju azila in migracij, kolikor določa posebna pravila za uporabo obveznega solidarnostnega mehanizma v primeru izrednih kriznih razmer.

Ta predlog je skladen tudi s predlagano uredbo o azilnem postopku in predlogom za prenovitev direktive o vračanju, zlasti zato, ker določa pravila o odstopanju, ki se uporabljajo v izrednih kriznih razmerah, kar zadeva področje uporabe postopka na meji, trajanje obravnave prošnje za mednarodno zaščito po tem postopku, roke za registracijo prošenj za mednarodno zaščito ter področje uporabe in časovni okvir postopka na meji za izvedbo vračanja.

Poleg tega je ta predlog v celoti skladen z mehanizmom EU za pripravljenost na krize v zvezi z migracijami (načrtom za pripravljenost na migracije in migracijske krize) in ga dopolnjuje; mehanizem EU za pripravljenost na krize zagotavlja operativni okvir za spremljanje in predvidevanje migracijskih tokov in migracijskih razmer, krepitev odpornosti in organizacijo usklajenega odziva na migracijsko krizo. Predlog zlasti v celoti upošteva izdana poročila in dejavnosti mreže, vzpostavljene na podlagi načrta.

Nazadnje je zagotovljena tudi doslednost z že doseženimi začasnimi političnimi dogovori o uredbi o pogojih za azil, direktivi o pogojih za sprejem, uredbi o okviru EU za preselitev in uredbi o Agenciji EU za azil.

1.3. Interakcije s členom 78(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije

Ta predlog določa posebna pravila za zagotovitev širšega področja uporabe in hitrejšega postopka, kot je predviden v predlagani uredbi o upravljanju azila in migracij, da se zagotovi trajna vzpostavitev uspešnega in učinkovitega sistema za obvladovanje kriznih razmer.

Vzpostavitev posebnih pravil za solidarnost v kriznih razmerah ne posega v možnost Sveta, da na predlog Komisije sprejme začasne ukrepe v korist države članice, ki se sooča z izrednimi razmerami, kakor določa člen 78(3) PDEU.

1.4. Skladnost z drugimi politikami Unije

Ta predlog je skladen s celovitim pristopom k upravljanju migracij iz novega pakta o migracijah in azilu, ki vključuje umestitev migracijske politike v središče odnosov s partnerskimi tretjimi državami; vzpostavitev učinkovitih zakonitih poti v EU; vključitev zunanjih meja v upravljanje migracij EU; vzpostavitev brezhibnih pravičnih in učinkovitih postopkov na področju azila in vračanja; vzpostavitev schengenskega sistema, ki bo vzbujal

zaupanje, ter razvoj namenskih politik za pomoč pri vključevanju državljanov tretjih držav v evropsko družbo.

Na podlagi tega predloga se izvaja novi pakt in zlasti cilj ponovne uvedbe azilne reforme, ki jo je Komisija predlagala leta 2016, med drugim z iskanjem načinov za vzpostavitev integriranega azilnega sistema in sistema vračanja ter določitev celovitega pristopa k upravljanju migracij. V zvezi s tem ta predlog zagotavlja, da vse države članice prispevajo k podpori državam v kriznih razmerah. Ta predlog bo zagotovil, da se bodo izzivi, s katerimi se sooča celovit pristop, kot so potreba po ohranitvi zmanjšane pritiska zaradi nezakonitih prihodov in močnih zunanjih meja, zmanjšanje nadaljnjih premikov in poudarek na schengenskem območju ter hitro in učinkovito vračanje in ponovni sprejem, v kriznih razmerah učinkovito obravnavali.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

2.1. Pravna podlaga

Ta predlog prispeva k celovitemu pristopu k upravljanju migracij in zakonodajnim predlogom, ki so bili pripravljeni skupaj s paktom o migracijah in azilu. Vsebuje številne določbe v zvezi s predlagano uredbo o azilnem postopku in predlagano uredbo o upravljanju azila in migracij ter določbe o priznanju statusa takojšnje zaščite v kriznih razmerah. Zato bi ga bilo treba sprejeti na ustrezni pravni podlagi, in sicer na podlagi točk (c), (d) in (e) drugega odstavka člena 78 ter točke (c) drugega odstavka člena 79 PDEU v skladu z rednim zakonodajnim postopkom.

2.2. Načelo neobveznega sodelovanja

Za Irsko je Uredba (EU) št. 604/2013 zavezujoča na podlagi njenega uradnega obvestila, da želi sodelovati pri sprejetju in uporabi te uredbe na podlagi Protokola o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen PEU in PDEU⁹.

V skladu z zgoraj navedenim protokolom se lahko Irska odloči sodelovati pri sprejetju tega predloga. To možnost ima tudi po sprejetju predloga.

V skladu s Protokolom o stališču Danske, priloženim PEU in PDEU, Danska ne sodeluje pri sprejemanju ukrepov Sveta, predlaganih na podlagi naslova V PDEU (razen, če gre za „ukrepe, ki določajo tretje države, katerih državljani morajo imeti ob prehodu zunanjih meja držav članic vizum, ali ukrep glede enotne oblike vizumov“). Vendar bo Danska glede na to, da na podlagi mednarodnega sporazuma, ki ga je sklenila z ES leta 2006¹⁰, uporablja veljavno dublinsko uredbo, v skladu s členom 3 navedenega sporazuma uradno obvestila Komisijo o svoji odločitvi glede izvajanja člena 8 te uredbe.

Sodelovanje Irske in Danske pri ureditvi iz tega predloga uredbe bo določeno med pogajanji v skladu s tema protokoloma. Ta protokola Irski zlasti omogočata, da se odloči za sodelovanje pri pobudah na področju svobode, varnosti in pravice in upošteva njihovo delovanje, vendar njenega sodelovanja ne zahtevata.

⁹ Enako velja za Združeno kraljestvo v prehodnem obdobju v skladu s sporazumom o izstopu.

¹⁰ Sporazum med Evropsko skupnostjo in Kraljevino Dansko o merilih in mehanizmih za določitev države, odgovorne za obravnavanje prošnje za azil, vložene na Danskem ali v kateri koli drugi državi članici Evropske unije, in o „Eurodacu“ za primerjavo prstnih odtisov zaradi učinkovite uporabe Dublinske konvencije (UL L 66, 8.3.2006, str. 38).

2.3. Vpliv predloga na države, ki niso članice EU

Unija je vzporedno s pridružitvijo več držav, ki niso članice EU, schengenskemu pravnemu redu sklenila več sporazumov, ki te države pridružujejo tudi pravnemu redu Dublin/Eurodac:

- sporazum o pridružitvi Islandije in Norveške, sklenjen leta 2001,
- sporazum o pridružitvi Švice, sklenjen 28. februarja 2008,
- protokol o pridružitvi Lihtenštajna, sklenjen 7. marca 2011.

Da bi se vzpostavile pravice in obveznosti med Dansko, ki se je, kakor je zgoraj obrazloženo, z mednarodnim sporazumom pridružila pravnemu redu Dublin/Eurodac, in zgoraj navedenimi pridruženimi državami, sta bila med Unijo in pridruženimi državami sklenjena dva posebna pravna akta¹¹.

V skladu s tremi zgoraj navedenimi sporazumi pridružene države brez izjem sprejmejo pravni red Dublin/Eurodac in njegove spremembe. Ne sodelujejo pri sprejemanju aktov, ki spreminjajo ali nadgrajujejo dublinski pravni red (torej vključno s tem predlogom), vendar morajo Komisijo v določenem roku obvestiti o svoji odločitvi glede tega, ali bodo sprejele vsebino navedenega akta, ko ga odobrita Svet in Evropski parlament. Če Norveška, Islandija, Švica ali Lihtenštajn ne sprejmejo akta, ki spreminja ali nadgrajuje pravni red Dublin/Eurodac, zadevni sporazumi prenehajo veljati, razen če se skupni/mešani odbor, ustanovljen s sporazumi, soglasno ne odloči drugače.

Predlagana uredba ima širše področje uporabe, ki presega vsebino zgoraj navedenih sporazumov. Da se zagotovi ohranitev sporazumov z Dansko in pridruženimi državami, ki urejajo njihovo sodelovanje v dublinskem sistemu, bo za Dansko, Norveško, Islandijo, Švico in Lihtenštajn zavezujoč le člen 8 te uredbe, če bo ta akt sprejet.

2.4. Subsidiarnost

Naslov V PDEU o območju svobode, varnosti in pravice prenaša nekatere pristojnosti v zvezi s temi vprašanji na Evropsko unijo. Te pristojnosti je treba izvajati v skladu s členom 5 Pogodbe o Evropski uniji, tj. če in kolikor države članice ne morejo zadovoljivo doseči ciljev predlaganega ukrepa in se ti zaradi obsega ali učinkov predlaganega ukrepa lažje dosežejo na ravni Evropske unije.

Predlog uvaša posebna pravila o uporabi solidarnostnega mehanizma iz uredbe o upravljanju azila in migracij z namenom strukturnega reševanja kriznih razmer, ki so nastale v kateri koli državi članici zaradi množičnega pritoka oseb, in doseganja pravične delitve odgovornosti med državami članicami. Ta predlog že po definiciji obravnava razmere, ki jih država članica sama ne more obvladati.

Poleg tega so v njem predvideni številni postopkovni elementi za pomoč državi članici ali državam članicam, ki se soočajo s takšnimi kriznimi razmerami. Za azilni postopek in postopek vračanja bi morala veljati enaka pravila po vsej Uniji, ne glede na število držav članic, ki jih uporabljajo, da se v kriznih razmerah zagotovi skupen pristop k pravilom, od katerih se lahko odstopa. To posameznikom, ki jih ti postopki zadevajo, zagotavlja tudi jasnost in pravno varnost ter spoštovanje njihovih pravic. Poleg tega je treba sprožilce za taka

¹¹ Protokol med Evropsko skupnostjo, Švicarsko konfederacijo in Kneževino Lihtenštajn o pristopu Kneževine Lihtenštajn k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o merilih in mehanizmi za določitev države, odgovorne za obravnavo prošnje za azil, vložene v državi članici ali v Švici (sklenjen 24.10.2008, UL L 161, 24.6.2009, str. 8) in Protokol k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Republiko Islandijo ter Kraljevino Norveško o kriterijih in mehanizmi za določitev države, odgovorne za obravnavo prošnje za azil vložene v državi članici, na Islandiji ali na Norveškem (UL L 93, 3.4.2001).

odstopanja ter njihov obseg in časovni okvir urejati na ravni EU, da se zagotovita predvidljivost in spoštovanje načela pravne države. Zato ciljev tega predloga države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi obsega in učinkov predlagane uredbe lažje dosežejo na ravni Unije. Unija se mora zato odzvati in lahko sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti, kot je določeno v členu 5(3) Pogodbe o Evropski uniji.

Predlog vsebuje tudi ukrepe v zvezi z višjo silo, ki jih lahko uporabijo države članice ali Unija kot celota v zvezi z roki iz predlagane uredbe o upravljanju azila in migracij ali predlagane uredbe o azilnem postopku.

Doseganje teh ciljev zahteva ukrepanje na ravni EU, saj so čezmejne narave. Jasno je, da ukrepi, ki jih sprejmejo posamezne države članice, niso zadovoljiv odgovor na potrebo po skupnem pristopu EU k reševanju skupne težave.

2.5. Sorazmernost

V skladu z načelom sorazmernosti iz člena 5(4) Pogodbe o Evropski uniji ta uredba določa natančne pogoje, kdaj se lahko uporabijo pravila o odstopanju, ter področje uporabe in rok za uporabo takih pravil. Vzpostavljen je tudi mehanizem za urejanje uporabe teh pravil o odstopanju, da se zagotovi, da njihova uporaba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje ciljev iz uredbe.

Vsi elementi mehanizma za obravnavanje posebnih kriznih razmer zaradi množičnega pritoka državljanov tretjih držav na ozemlje države članice ali specifičnega primera višje sile so omejeni na to, kar je potrebno za vzpostavitev in omogočanje ustreznih postopkovnih odstopanj in hitrega aktiviranja solidarnosti, da se zagotovi enaka obravnava prosilcev v smislu pravic in jamstev ter se prilagodijo pravila o azilnem postopku in postopku vračanja.

Odstopanja od predlagane uredbe o upravljanju azila in migracij ter predlagane uredbe o azilnem postopku so sorazmerna, pri čemer so vzpostavljeni številni zaščitni ukrepi, ki vzpostavljajo ravnovesje med neposrednimi potrebami držav članic po obvladovanju kriznih razmer ali primerov višje sile ter potrebo po pravni varnosti in enotnosti pri uporabi takih odstopanj.

Glede na izredne razmere množičnega pritoka državljanov tretjih držav ali oseb brez državljanstva, ki nezakonito prihajajo v državo članico, zaradi česar njen azilni sistem ali sistem sprejema ali vračanja postane nefunkcionalen, se šteje za sorazmerno, da se v postopku kriznega upravljanja na področju azila in vračanja najdaljše trajanje postopka na meji za azil in vračanje iz uredbe o azilnem postopku podaljša za največ osem tednov.

Podaljšanje rokov, uvedenih v primerih višje sile, je potrebno, da se po vsej Uniji poenostavijo odstopanja od predlagane uredbe o upravljanju azila in migracij ter predlagane uredbe o azilnem postopku.

Omejitve pri trajanju uporabe odstopanj omogočajo vzpostavitev ravnovesja med potrebo nacionalnih organov, ki se soočajo s primerom višje sile in potrebujejo več časa za izvedbo nalog, in potrebo po varstvu pravic prosilcev in državljanov tretjih držav ali oseb brez državljanstva, katerih prošnja za mednarodno zaščito je bila zavrnjena.

2.6. Izbira instrumenta

Glede na to, da ta predlagana uredba določa nekatera odstopanja od predlagane uredbe o upravljanju azila in migracij ter predlagane uredbe o azilnem postopku, se isti pravni instrument uporablja za vzpostavitev sklopa pravil, ki državam članicam in Uniji omogočajo obvladovanje posebnih kriznih razmer zaradi množičnega pritoka državljanov tretjih držav na ozemlje države članice ali za obvladovanje posebnih razmer v primeru višje sile.

Samo uredba o odstopanjih od azilnega postopka in postopka vračanja v Uniji, katere določbe se neposredno uporabljajo, lahko zagotovi potrebno stopnjo enotnosti in učinkovitosti pri uporabi postopkovnih pravil EU o azilu v kriznih razmerah in v primerih višje sile.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCEN UČINKA

Zbiranje znanja o izvajanju in uporabi obstoječe zakonodaje

3.1. Oblikovanje politik na podlagi dokazov

Zakonodajnim predlogom je priložen podroben analitičen delovni dokument služb Komisije, ki temelji na javno dostopnih podatkih in statističnih podatkih EU ter izkušnjah, ki so jih Komisija in njene agencije v zvezi s stanjem na področju azila in migracij zbrale na terenu. Iz navedenega izhaja, da skupni evropski azilni sistem potrebuje okrepljen pravni okvir z novimi ali spremenjenimi pravili, da bi se lahko soočil s sedanji migracijskimi izzivi.

V delovnem dokumentu služb Komisije so opredeljeni številni izzivi, s katerimi se trenutno sooča EU, preučujejo se trenutne razmere, opisane pa so tudi možne rešitve za njihovo obravnavanje. Opira se na podatke, ki se zbirajo od začetka migracijske krize v letih 2015 in 2016, in iz njih črpa pomembna spoznanja. Primerjave se pojavljajo v celotnem dokumentu, da se prikažejo trendi, pa tudi vrzeli, ki so se pojavile pri upravljanju te krize. Poudarja, da so na nekaterih področjih potrebna trdnejša orodja za preprečevanje morebitnih prihodnjih kriz, kot je množični pritok ljudi, pa tudi prožnost v primerih višje sile ob upoštevanju izkušenj, pridobljenih med pandemijo COVID-19.

Eden od opredeljenih izzivov je odsotnost mehanizma za obravnavanje kriznih razmer, ki bi lahko nastale zaradi množičnega pritoka migrantov brez urejenega statusa, zaradi česar bi azilni sistem posamezne države članice ali njena sistem sprejema ali vračanja lahko postali nefunkcionalni, kar bi lahko imelo resne posledice za delovanje skupnega evropskega azilnega sistema na sploh. V okviru tega izziva je bilo ugotovljeno, da EU v takih razmerah še vedno pogosto ni sposobna zagotoviti dostopa do postopkov na mejah, čeprav je trenutno boljše pripravljena na obravnavanje kriznih razmer kot leta 2015.

Nedavni dogodki, kot sta pandemija COVID-19 in politična kriza na grško-turški meji marca 2020, nadalje opozarjajo na področja, na katerih je treba zagotoviti odpornost s posebnimi pravili, ki se lahko uporabijo v primerih višje sile.

Tudi najbolje pripravljen in dobro voden sistem mora imeti okvir, znotraj katerega je mogoče obravnavati krizne razmere ali primere višje sile, kadar prožnost v okviru različnih zakonodajnih instrumentov ni zadostna. Države članice potrebujejo orodja za obravnavanje raznovrstnih in različnih vzrokov migracij ter takojšnje ukrepe za obvladovanje izjemnega pritiska, ki izhaja iz takšnih razmer.

Poleg tega lahko na učinkovitost odzivanja v kriznih razmerah močno vplivajo učinkovita predvidevanja in priprave, s čimer se zagotovi prehod z odzivnega načina na način, ki temelji na pripravljenosti in predvidevanjih. Tega na ravni EU še vedno ni, vendar je nujno v okviru prizadevanj za večjo odpornost in odzivnost sedanjega sistema upravljanja migracij.

Izvajanje Priporočila Komisije št. XXX o mehanizmu EU za pripravljenost na krize v zvezi z migracijami in upravljanje takšnih kriz (načrt za pripravljenost na migracije in migracijske krize) bi moralo prispevati k obravnavi te vrzeli s spremljanjem in predvidevanjem migracijskih tokov, povečanjem odpornosti in izboljšanjem tehničnega usklajevanja pri

odzivanju na krizo ob doslednem spoštovanju veljavne zakonodaje ter ob uporabi obstoječih orodij in njihovem dopolnjevanju.

Ti izzivi poudarjajo potrebo po posebnih pravilih o krizni solidarnosti, ki bi vključevala obvezni solidarnostni program za premestitev ali prevzem vračanja, da se zagotovi hiter odziv na skrajne pritiske, s katerimi se soočajo prizadete države članice. Zahtevajo tudi postopkovna odstopanja, ki jih lahko države članice uporabijo v svojih azilnih in migracijskih sistemih. Odstopanja od pravil o azilu in vračanju bi morala zagotoviti, da imajo države članice na voljo sredstva in dovolj časa za izvedbo ustreznih postopkov na teh področjih.

Kar zadeva razseljene osebe iz tretjih držav, ki se soočajo z visoko stopnjo tveganja, da bodo izpostavljene samovoljnemu nasilju v izrednih razmerah oboroženega spopada, in se ne morejo vrniti v svojo državo izvora ter ob prihodu v EU hitro potrebujejo zaščito, je v delovnem dokumentu služb Komisije tudi ugotovljeno, da obstoječi ukrepi za zagotovitev hitrega dostopa do zaščite ne ustrezajo več svojemu namenu. V delovnem dokumentu služb Komisije je poudarjeno, da so se zainteresirane strani po izsledkih študije¹² o direktivi o začasni zaščiti¹³ strinjale, da države članice težko dosežejo dogovor o morebitni aktivaciji direktive o začasni zaščiti. V delovnem dokumentu služb Komisije je zato ugotovljeno, da direktiva o začasni zaščiti ne ustreza več sedanji stvarnosti držav članic in jo je zato treba razveljaviti. Ne glede na to pa se priznava, da je treba nekaterim skupinam zelo ogroženih državljanov tretjih držav hitro in nemudoma zagotoviti zaščito. V zvezi s tem ta predlog zagotavlja, da imajo osebe, ki jim je bila priznana takojšnja zaščita, enake ekonomske in socialne pravice, kot jih imajo upravičenci do subsidiarne zaščite v skladu z Uredbo (EU) XXX/XXX [uredba o pogojih za azil]. Te pravice vključujejo zaščito pred vračanjem, zagotovitev informacij o pravicah in obveznostih v zvezi s statusom, ohranjanje enotnosti družine, pravico do izdaje dovoljenja za prebivanje, svobodo gibanja v državi članici, dostop do zaposlitve, dostop do izobraževanja, dostop do postopkov za priznavanje kvalifikacij in potrjevanje znanj in spretnosti, socialno varnost in socialno pomoč, zdravstveno varstvo, pravice, povezane z mladostniki brez spremstva, dostop do nastanitve, dostop do ukrepov vključevanja in pomoč pri repatriaciji.

3.2. Posvetovanja z zainteresiranimi stranmi

Komisija se je večkrat posvetovala z Evropskim parlamentom, državami članicami in zainteresiranimi stranmi, da bi zbrala njihova stališča o novem paktu o migracijah in azilu. Hkrati je romunsko, finsko in hrvaško predsedstvo organiziralo strateške in tehnične izmenjave o prihodnjem razvoju različnih vidikov migracijske politike, vključno z azilom, vračanjem, odnosi s tretjimi državami na področju ponovnega sprejema in reintegracije. Ta posvetovanja so pokazala naklonjenost novemu začetku v evropski azilni in migracijski politiki, da bi se nujno obravnavale pomanjkljivosti v skupnem evropskem azilnem sistemu, izboljšala učinkovitost vračanja in vzpostavil pravi evropski sistem vračanja, okrepili naši odnosi s tretjimi državami na področju ponovnega sprejema in zagotovila trajna reintegracija migrantov po njihovi vrnitvi v države izvora.

Komisija je pred predstavitvijo novega pakta o migracijah in azilu začela stalna intenzivna posvetovanja z Evropskim parlamentom. Komisija je organizirala tudi dva kroga obiskov in dvostranskih posvetovanj z vsako državo članico posebej, in sicer v prvih 100 dneh mandata,

¹² Študijo je v januarju 2016 za GD HOME izvedel ICF.

¹³ Direktiva Sveta 2001/55/ES z dne 20. julija 2001 o najnižjih standardih za dodelitev začasne zaščite v primeru množičnega prihoda razseljenih oseb in o ukrepih za uravnoteženje prizadevanj in posledic za države članice pri sprejemanju takšnih oseb (UL L 212, 7.8.2001, str. 12).

pa tudi nedavno pred predstavitvijo pakta. Namen posvetovanj je bil zbrati stališča in zamisli o prihodnjem evropskem paktu o migracijah in azilu. Države članice so dejavno sodelovale pri teh posvetovanjih, pri čemer so se pojavila skupna stališča glede potrebe po enotnosti, postopnega napredka pri odpravljanju pomanjkljivosti sedanjega sistema, novega sistema pravične delitve odgovornosti, h kateremu lahko prispevajo vse države članice, močne zaščitne meja ter pomena zunanje razsežnosti migracij in izboljšanja vrnitev.

V teh razpravah je več držav članic poudarilo potrebo po razlikovanju med običajnimi in kriznimi razmerami ter se zavzelo za njihovo vključitev v različne instrumente.

Države članice in Evropski parlament so podprli potrebo po napredku pri odpravljanju pomanjkljivosti sedanjega sistema, potrebo po novem sistemu pravične delitve odgovornosti, h kateremu lahko prispevajo vse države članice, močno zaščitno meja, spoštovanje temeljnih pravic v vseh vidikih migracijske politike EU, pomen zunanje razsežnosti migracij, vključno z zakonitimi in varnimi potmi, ter izboljšanje vračanja.

Med finskim predsedovanjem so bile v okviru različnih forumov Sveta organizirane številne delavnice in razprave, vključno s konferenco Tampere 2.0, ki je potekala 24. in 25. oktobra 2019 v Helsinkih, ter Salzburškim forumom, ki je potekal 6. in 7. novembra 2019 na Dunaju in na katerem so države članice pozvale k določitvi pravil o odstopanju v času krize.

Komisar Johansson je večkrat organiziral ciljna posvetovanja z mednarodnimi organizacijami, organizacijami civilne družbe, ustreznimi lokalnimi nevladnimi organizacijami v državah članicah ter socialnimi in gospodarskimi partnerji. V tem postopku posvetovanja so bila predstavljena posebna priporočila v zvezi s potrebo po nadaljnjem razvoju skupnega pristopa k specifičnim standardom za otroke v skladu s sporočilom iz leta 2017 o otrocih v migracijah¹⁴. V okviru posvetovalnega foruma, ki ga je organiziral Evropski azilni podporni urad (v nadaljnjem besedilu: urad EASO), je bilo opravljeno tudi posvetovanje s civilno družbo o temah, kot so začetni koraki azilnega postopka (2019).

Komisija je v zvezi s vprašanjem, kako zagotoviti nov začetek na področju migracij in trenutne migracijske izzive obravnavati ob zaščiti standardov na področju človekovih pravic, upoštevala tudi specifična priporočila nacionalnih in lokalnih organov¹⁵, nevladnih in mednarodnih organizacij, kot so UNHCR¹⁶, IOM¹⁷, pa tudi možganskih trustov in akademskih krogov. Po njihovem mnenju bi bilo treba v okviru novega začetka reforme revidirati nekatera pravila za določitev odgovornosti in zagotoviti solidarnostni mehanizem, tudi za osebe, izkrcane po operaciji iskanja in reševanja. Nevladne organizacije se zavzemajo tudi za skupno razumevanje odgovornosti med državami članicami in so pozvale, naj revidirana dublinska pravila vključujejo trajnejši mehanizem za premestitev¹⁸.

¹⁴ Pobuda za otroke v migracijah je pozvala k skupnemu pristopu pri obravnavi vprašanja pogrešanih otrok (tj. otrok brez spremstva in ločenih od družine), k vzpostavitvi učinkovitih mehanizmov za spopadanje s tveganji trgovine z ljudmi in sprejetju specifičnih standardov za otroke v azilnem postopku.

¹⁵ Na primer berlinski akcijski načrt za novo evropsko azilno politiko z dne 25. novembra 2019, ki ga je podpisalo 33 organizacij in občin.

¹⁶ Priporočila UNHCR za predlagani pakt Evropske komisije o migracijah in azilu, januar 2020.

¹⁷ Priporočila IOM za novi pakt Evropske unije o migracijah in azilu, februar 2020.

¹⁸ Projektno poročilo CEPS, *Search and rescue, disembarkation and relocation arrangements in the Mediterranean. Sailing Away from Responsibility?*, junij 2019.

Komisija je upoštevala tudi prispevke in študije Evropske migracijske mreže¹⁹, ki so se izvedli na njeno pobudo in ki so v zadnjih letih dali več specializiranih študij in ad hoc poizvedb.

Številne države članice in zainteresirane strani so opozorile na potrebo po dobro upravljanem migracijskem sistemu, v katerega je integrirano načelo, da bi morala biti v kriznih razmerah zaradi množičnega pritoka oseb na ozemlje države članice premestitev privzeti solidarnostni ukrep, da bi se ta država članica hitro razbremenila pritiska. Poleg tega so vse države članice in zainteresirane strani izhajajoč iz izkušenj, pridobljenih s pandemijo COVID-19, večkrat pozvale Komisijo, naj upošteva te izkušnje in zagotovi, da bo zakonodajni okvir v prihodnje primeren za obravnavo takih primerov višje sile.

Komisija je s tega vidika skrbno ocenila predložene argumente in ugotovila, da je treba poleg sedanjih zakonodajnih predlogov zagotoviti okvir, ki se lahko aktivira v kriznih razmerah in primerih višje sile, da bi se nemudoma zagotovila podpora državi članici ali državam članicam, ki se soočajo s takimi razmerami, bodisi s posebnimi pravili o uporabi obveznega solidarnostnega mehanizma iz uredbe o upravljanju azila in migracij bodisi z drugimi postopkovnimi elementi, ki jih je morebiti treba določiti za države članice ali Unijo kot celoto.

3.3. Temeljne pravice

Ta predlog spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, ki jih priznava zlasti Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, ter obveznosti, ki izhajajo iz mednarodnega prava.

Okvir iz te uredbe se izvaja ob polnem spoštovanju temeljnih pravic, kot so zapisane v Listini, vključno s pravico do človekovega dostojanstva (člen 1), prepovedjo mučenja in nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja (člen 4), pravico do varstva osebnih podatkov (člen 8), pravico do azila (člen 18), varstvom pred vračanjem (člen 19), prepovedjo diskriminacije (člen 21), enakostjo žensk in moških (člen 23), pravicami otroka (člen 24) in pravico do učinkovitega pravnega sredstva (člen 47). Ta predlog v celoti upošteva pravice otroka in posebne potrebe ranljivih oseb.

Pravica do svobode in prosto gibanje bosta zaščitena glede na to, da je mogoče taka pravila o odstopanju uporabiti le v strogo reguliranem okviru in za omejeno obdobje, če se pridržanje uporabi v okviru pravil o odstopanju za azilni postopek in postopek vračanja na meji.

Kar zadeva uporabo azilnega postopka in postopkov kriznega upravljanja na področju vračanja, se jamstva iz uredbe o azilnem postopku in direktive o vračanju še naprej uporabljajo za prosilce in nezakonito prebivajoče državljane tretjih držav ali osebe brez državljanstva, za katere se uporablja postopek na meji.

Pravice otroka so v predlogu zaščitene tako, da so mladoletne osebe izključene iz postopka kriznega upravljanja na področju azila, razen v zelo omejenih okoliščinah, namreč v primerih, ko bi predstavljale nevarnost za nacionalno varnost ali javni red zadevne države članice.

Načelo nevračanja iz člena 33 Konvencije o beguncih iz leta 1951 in člena 19 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah se spoštuje tudi, kadar se uporabljajo odstopanja od postopka vračanja na meji za izvedbo vračanja in direktiva o vračanju. Predlog izrecno opozarja na dolžnost držav članic, da vedno upoštevajo to načelo.

¹⁹ Vse študije in poročila Evropske migracijske mreže so na voljo na: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network_en.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Zaradi narave tega predloga v zvezi s kriznimi razmerami, morebitnega vpliva na proračun ni mogoče vnaprej oceniti. Kolikor bo mogoče, bo upoštevan v proračunu obstoječih instrumentov na področju migracij in azila za obdobje 2021–2027 ter po potrebi z uporabo prožnih mehanizmov, predvidenih v večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027. Kadar so osebe, ki se jim prizna takojšnja zaščita, tudi prosilci za mednarodno zaščito v smislu Uredbe (EU) XXX/XXX [uredba o azilnem postopku], se glede financiranja prispevkov za premestitev takih oseb uporabljajo ustrezne določbe iz Uredbe (EU) XXX/XXX [upravljanje azila in migracij].

Finančne potrebe so v skladu z veljavnim večletnim finančnim okvirom in vključujejo tudi uporabo posebnih instrumentov, kot so opredeljeni v Uredbi Sveta (EU, Euratom) št. 1311/2013²⁰.

S postopkovnega vidika azila ta predlog Uniji ne nalaga finančnega ali upravnega bremena. Zato v zvezi s tem ne vpliva na proračun Unije.

5. NATANČNA POJASNITEV POSEBNIH DOLOČB PREDLOGA

Opredelitev krize

Krizne razmere predstavljajo bodisi izjemni primeri množičnega pritoka državljanov tretjih držav ali oseb brez državljanstva, ki nezakonito prispejo v državo članico ali se izkrcajo na njeno ozemlje po operacijah iskanja in reševanja, pri čemer ti dogodki nastopijo v tolikšnem obsegu glede na število prebivalcev in BDP zadevne države članice ter so take narave, da zaradi njih azilni sistem posamezne države članice ter njen sistem sprejema ali vračanja postane nefunkcionalen, bodisi neposredno tveganje za take izjemne primere množičnega pritoka. Takšni primeri so v predlogu zajeti le, če se dokaže, da bi imeli resne posledice za delovanje skupnega evropskega azilnega sistema ali skupnega okvira, kot je določeno v predlagani uredbi o upravljanju azila in migracij.

Posebna pravila o obvezni uporabi solidarnostnega mehanizma iz uredbe o upravljanju azila in migracij v kriznih razmerah

5.1. Obvezna solidarnost v kriznih razmerah

Predlog uvaja posebna pravila o uporabi, v kriznih razmerah, solidarnostnega mehanizma, določenega v predlogu za uredbo o upravljanju azila in migracij, ki določa obvezne ukrepe v obliki premestitve ali prevzema vračanja. Ta posebna pravila določajo širše področje uporabe za obvezno premestitev, ki se razširi na vse prosilce, ne glede na to, ali se zanje uporablja postopek na meji ali ne, migrante brez urejenega statusa in osebe, ki jim je v skladu s to uredbo priznana takojšnja zaščita. Poleg tega so v njih določeni krajši časovni okviri za sprožitev postopka obveznega solidarnostnega mehanizma iz uredbe o upravljanju azila in migracij. Prevzem vračanja iz tega predloga se razlikuje od prevzema vračanja iz uredbe o upravljanju azila in migracij, ker obveznost predaje migranta brez urejenega statusa na ozemlje države članice, ki prevzema vračanje, nastane, če se zadevna oseba ne vrne ali ni odstranjena v štirih mesecih (za razliko od osmih mesecev, predvidenih v uredbi o upravljanju azila in migracij).

²⁰

Uredba Sveta (EU, Euratom) št. 1311/2013 z dne 2. decembra 2013 o večletnem finančnem okviru za obdobje 2014–2020 (UL L 347, 20.12.2013, str. 884).

S tem predlogom se na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje izvedbenih aktov v skladu s členom 291 PDEU v zvezi s sprožitvijo premestitev prosilcev za mednarodno zaščito, migrantov brez urejenega statusa in oseb, ki jim je bila v skladu s to uredbo odobrena takojšnja zaščita, ter prevzemom vračanja, ki pomeni obveznost premestitve nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav, za katere se uporablja prevzem vračanja in se niso vrnili v določenih rokih.

Da se lahko uporabijo posebna pravila za solidarnost, mora Komisija ugotoviti, da se država članica sooča s kriznimi razmerami zaradi izjemnih primerov, v katerih je množični pritok državljanov tretjih držav ali oseb brez državljanstva, ki nezakonito prihajajo v državo članico, takšnega obsega in narave, da azilni sistem posamezne države članice ter njen sistem sprejema ali vračanja postane nefunkcionalen, kar ima lahko resne posledice za delovanje skupnega evropskega azilnega sistema ali skupnega okvira, kot je določeno v predlagani uredbi o upravljanju azila in migracij, ali pa obstaja neposredno tveganje za take primere.

Komisija oceni obrazloženo zahtevo države članice, ki zahteva uporabo posebnih pravil za obvezno solidarnost, ter odloči, ali obstajajo krizne razmere, na podlagi utemeljenih informacij, zlasti informacij, ki jih Komisija zbere na podlagi mehanizma EU za pripravljenost na krize v zvezi z migracijami in upravljanje takšnih kriz (načrt za pripravljenost na migracije in migracijske krize, ki ga pripravi urad EASO v skladu z Uredbo (EU) št. 439/2010 in Evropska agencija za mejno in obalno stražo v skladu z Uredbo (EU) 2019/1896 ter poročilo o upravljanju migracij iz predlagane uredbe o upravljanju azila in migracij).

Kadar je država članica dejansko država članica pod pritiskom in uživa ugodnosti solidarnostnih podpornih ukrepov, tudi kadar je upravičena do takih ukrepov v skladu z uredbo o upravljanju azila in migracij, je ta država izvzeta iz obveznosti prispevanja k premestitvam ali prevzema vračanja v skladu s to uredbo.

Komisija skliče krizni solidarnostni forum, da bi razpravljala o ugotovitvah svoje ocene in opredelila solidarnostni odziv pred sprejetjem izvedbenega akta.

5.2. Področje uporabe obveznih solidarnostnih ukrepov in posebna pravila glede uporabe solidarnostnega mehanizma v kriznih razmerah

Kar zadeva premestitev, je področje uporabe tega predloga razširjeno v primerjavi s področjem uporabe, predvidenim v primerih pritiska, iz uredbe o upravljanju azila in migracij, saj se bo ta akt uporabljal tudi za prosilce za mednarodno zaščito v postopku na meji, migrante brez urejenega statusa in osebe, ki jim je bila v skladu s to uredbo odobrena takojšnja zaščita. Predaja nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav ali oseb brez državljanstva, za katere se uporablja prevzem vračanja, iz države članice, ki se sooča s krizo, v prevzemajočo državo članico se izvede, če vrnitev ne bi bila uspešno zaključena v štirih mesecih, tj. po obdobju, krajšem od obdobja iz uredbe o upravljanju azila in migracij (osem mesecev).

Postopek za izvajanje solidarnostnih ukrepov v okviru tega predloga se bo izvedel v posebnih krajših časovnih okvirih v primerjavi s tistimi iz uredbe o upravljanju azila in migracij. Zato bi morale države članice v enem tednu po zaključku ocene obstoja kriznih razmer v zadevni državi članici in po sklicu solidarnostnega foruma s strani Komisije predložiti načrt za solidarnostni odziv v kriznih razmerah. Komisija nato v enem tednu sprejme izvedbeni akt, v katerem določi solidarnostne ukrepe za vsako državo članico.

V izvedbenem aktu se določi število oseb, ki bodo premeščene iz države članice v kriznih razmerah in/ali za katere bo veljal prevzem vračanja, porazdelitev teh oseb med države

članice na podlagi razdelitvenega ključa, ki v 50 % temelji na številu prebivalstva in v 50 % na BDP, kot je opredeljeno v predlagani uredbi o upravljanju azila in migracij.

Za razliko od določb o solidarnosti iz predlagane uredbe o upravljanju azila in migracij ta predlog ne vključuje solidarnostnih ukrepov na področju krepitve zmogljivosti, operativne podpore in sodelovanja s tretjimi državami, saj so takšni ukrepi, ki so dolgoročne narave, bolj prilagojeni na razmere ob pritiskih. Ker je treba v kriznih časih hitro ublažiti razmere, ki nastanejo zaradi množičnega pritoka oseb, bi se morala ta predlagana uredba osredotočati na te vidike solidarnosti. Poleg tega bi morale biti vse potrebe, ki se pojavijo na področju krepitve zmogljivosti, operativne podpore in sodelovanja s tretjimi državami, zajete v mehanizmu EU za pripravljenost na krize v zvezi z migracijami in upravljanje takšnih kriz (načrt za pripravljenost na migracije in migracijske krize ter mehanizem Unije na področju civilne zaščite).

Izvedbeni akt se sprejme v skladu s členom 8 Uredbe (EU) št. 182/2011 v povezavi s členom 5 Uredbe, pri čemer se na podlagi ustrezno utemeljenih nujnih razlogov zaradi kriznih razmer v upravičenih državah članicah na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje izvedbenih aktov, ki se začnejo uporabljati takoj in veljajo največ eno leto.

5.3. Azilni postopek in postopek vračanja v kriznih razmerah

Merila in postopkovne določbe Člen 3 določa postopkovne korake za uporabo pravil o odstopanju iz členov 4, 5 in 6 v nadaljevanju. Države članice morajo Komisiji predložiti obrazloženo zahtevo, kadar menijo, da so v kriznem položaju in da je treba uporabiti bodisi postopek kriznega upravljanja na področju azila bodisi postopek kriznega upravljanja na področju vračanja ali odstopanja od določb o registraciji prošenj za mednarodno zaščito. Preverjanje državljanov tretjih držav v skladu s pravili iz uredbe o preverjanju bi se moralo uporabljati z možnostjo podaljšanja petdnevnega roka za dodatnih pet dni, kot je določeno v navedeni uredbi. Odstopanja se lahko zahtevajo posamično ali kumulativno, vendar morajo biti pogoji za uporabo vsakega člena izpolnjeni posamično. Komisija na zahtevo ene ali več zadevnih držav članic z izvedbenim sklepom, ki se lahko uporablja za eno ali več držav članic, dovoli uporabo pravil o odstopanju za obdobje, ki je določeno v navedenem sklepu. Države članice lahko ob upoštevanju morebitne potrebe po takojšnjem ukrepanju začnejo enostransko uporabljati določbo o podaljšanju roka za registracijo za največ petnajst dni, nakar lahko Komisija bodisi dovoli njeno nadaljnjo uporabo ali se odloči, da tega ne bo storila. Uporaba pravil o odstopanju ima v vseh primerih jasno določen časovni okvir: šest mesecev, kar se lahko podaljša na največ eno leto za določbe o postopku kriznega upravljanja na področju azila in postopku kriznega upravljanja na področju vračanja ter največ štiri tedne za uporabo odstopanja od registracije prosilcev za mednarodno zaščito. To obdobje štirih tednov se lahko podaljša na podlagi nadaljnje zahteve zadevne države članice, vendar v nobenem primeru ne sme biti daljše od skupaj dvanajstih tednov.

Postopek kriznega upravljanja na področju azila: Poleg primerov iz člena 41 uredbe o azilnem postopku člen 4 določa možnost, da države članice odstopajo od azilnega postopka na meji iz člena 41 predlagane uredbe o azilnem postopku, tako da v okviru postopka na meji sprejemajo odločitve o utemeljenosti prošnje, kadar je za narodnost prosilca značilna stopnja ugodno rešenih prošenj za azil na ravni EU 75 % ali manj. Namen praga stopnje ugodno rešenih prošenj za azil 75 % ali manj je oblikovati podlago, na kateri bodo lahko države

članice hitro usmerile državljane tretjih držav in osebe brez državljanstva v redni azilni postopek na meji, ne da bi to vplivalo na izid njihove prošnje za azil. To se razlikuje od 20-odstotnega praga stopnje ugodno rešenih prošenj za azil iz uredbe o azilnem postopku, ki predstavlja razlog za pospešeno obravnavo. V skladu s tem morajo države članice še naprej uporabljati postopek na meji v vseh primerih iz uredbe o azilnem postopku (varnostna grožnja, prosilci iz države z manj kot 20-odstotno povprečno stopnjo ugodno rešenih prošenj za azil na ravni EU), vendar lahko postopek na meji uporabijo tudi za vse druge prosilce iz držav s 75-odstotno ali nižjo stopnjo ugodno rešenih prošenj za azil na ravni EU. Poleg tega lahko države članice v kriznih razmerah postopek na meji uporabljajo še nadaljnjih osem tednov, s čimer se podaljša obdobje dvanajstih tednov iz uredbe o azilnem postopku.

Postopek kriznega upravljanja na področju vračanja: Člen 5 določa možnost, da države članice odstopajo od nekaterih določb postopka na meji za izvedbo vračanja, določenega v členu 41a predlagane uredbe o azilnem postopku in direktivi o vračanju. Takšna odstopanja bi se uporabljala za državljane tretjih držav ali osebe brez državljanstva, katerih prošnja je bila zavrnjena v okviru postopka kriznega upravljanja na področju azila, ter za tiste osebe, za katere se uporabi postopek na meji iz člena 41 predlagane uredbe o azilnem postopku in katerih prošnja se zavrne, preden Komisija sprejme sklep, v katerem razglasi, da se zadevna država članica sooča s kriznimi razmerami, in ki nimajo pravice ostati in ne smejo ostati po sprejetju tega sklepa. Določbe o odstopanju podaljšujejo najdaljši rok trajanja postopka na meji za izvedbo vračanja, vključno s pridržanjem, kadar je potrebno kot skrajni ukrepi, za dodatnih osem tednov ter uvajajo nove posebne in ciljno usmerjene primere poleg tistih iz predloga za prenovitev direktive o vračanju, v katerih je mogoče domnevati, da obstaja nevarnost pobega posameznika, če ni dokazano drugače.

Odstopanja od določbe o registraciji prošenj za mednarodno zaščito: Člen 6 določa možnost, da države članice na podlagi odstopanja od člena 27 predlagane uredbe o azilnem postopku odložijo registracijo prošenj za mednarodno zaščito za največ štiri tedne.

5.4. Podaljšanje rokov

Registracija prošenj za mednarodno zaščito V primerih višje sile, ko država članica ne more uporabiti roka za registracijo, člen 7 z odstopanjem od člena 27 predlagane uredbe o azilnem postopku določa štiritedensko podaljšanje za države članice, da registrirajo prošnje za mednarodno zaščito. Države članice, ki se soočajo s takim primerom višje sile, morajo o tem obvestiti Komisijo in navesti natančne razloge za uporabo odstopanja. Zadevna država članica prav tako obvesti Komisijo o prenehanju primera višje sile, nakar se podaljšani rok za registracijo ne bi smel več uporabljati.

Roki iz uredbe (EU) št. XXX/XXX [upravljanje azila in migracij] V primerih višje sile, ko država članica ne more uporabiti postopka za pošiljanje zahtev za sprejem in obvestil o ponovnem sprejemu ter odgovarjati nanje v rokih, določenih v predlagani uredbi o upravljanju azila in migracij, ali upoštevati roka za predajo prosilca odgovorni državi članici, so določena posebna odstopanja, ki državam članicam omogočajo, da pod strogimi pogoji podaljšajo

ustrezne roke. Države članice, ki se soočajo s takimi primeri višje sile, morajo o tem obvestiti Komisijo in navesti natančne razloge za uporabo odstopanja. Zadevna država članica prav tako obvesti Komisijo o prenehanju primera višje sile, nakar se podaljšani roki ne bi smeli več uporabljati.

Podaljšanje časovnega okvira za solidarnostne obveznosti iz Uredbe (EU) XXX/XXX [upravljanje azila in migracij] in iz te uredbe: Kadar zaradi primera višje sile v določeni državi članici ta država članica ne more izpolniti svojih obveznosti, ki so določene v solidarnostnem mehanizmu iz predlagane uredbe o upravljanju azila in migracij ali predvidene v tej uredbi, lahko država članica Komisijo uradno obvesti o razmerah in podaljša časovni okvir za izvedbo takšnih solidarnostnih ukrepov za največ šest mesecev.

Priznanje takojšnje zaščite: Člen 10 določa, da se razseljenim osebam, ki se v izvorni državi soočajo z izjemno visokim tveganjem, da bodo izpostavljene samovoljnemu nasilju v razmerah oboroženega spopada in se ne morejo vrniti v to tretjo državo, prizna status takojšnje zaščite. Potrebo po uporabi tega člena in natančno skupino zadevnih oseb mora določiti Komisija v izvedbenem aktu. Države članice lahko v obdobju uporabe, določenem v izvedbenem aktu, začasno prekinejo obravnavo prošenj za mednarodno zaščito in priznajo takojšnjo zaščito tistim osebam, ki izpolnjujejo ustrezna merila. To obdobje začasne prekinitev se lahko podaljša na največ eno leto, nakar se mora ponovno vzpostaviti obravnavanje prošenj za azil. S tem se bo zagotovila potrebna zaščita za zadevne osebe, hkrati pa se bo zmanjšal pritisk na državo članico, naj naenkrat obravnava veliko število prošenj za azil.

Osebe, ki jim je priznana takojšnja zaščita, hkrati ostanejo prosilci za mednarodno zaščito, vendar bi morale uživati ekonomske in socialne pravice, kot se uporabljajo za upravičence do subsidiarne zaščite, kakor so določene v Uredbi (EU) XXX/XXX [uredba o pogojih za azil]. Priznanje takojšnje zaščite države članice ne odvezuje obveznosti za določitev države članice, ki je odgovorna za obravnavanje prošnje v skladu z Uredbo (EU) XXX/XXX [upravljanje azila in migracij], ampak zadevni osebi omogoča, da ima status med izvajanjem postopka v skladu s to uredbo. Kadar je za odgovorno državo članico določena druga država članica, takojšnja zaščita preneha, ko se izvede predaja v skladu s to uredbo. Če zadevne osebe pot nadaljujejo v druge države članice in tam zaprosijo za mednarodno zaščito, bi jih bila odgovorna država članica dolžna tudi ponovno sprejeti v skladu z Uredbo (EU) XXX/XXX [upravljanje azila in migracij]. Glede na to, da ta predlog vključuje posebna pravila za premestitev v kriznih razmerah, ki jih povzroči množični pritok oseb na ozemlje države članice, in ker so ključne določbe za takšno premestitev navedene v tem predlogu in predlogu za uredbo o upravljanju azila in migracij, namerava Komisija umakniti svoj predlog iz leta 2015 za uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi kriznega mehanizma za premestitev in spremembi Uredbe (EU) št. 604/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za

obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vloži državlján tretje države ali oseba brez državljanstva²¹.

Glede na razvoj konceptov in pravil o izpolnjevanju pogojev za mednarodno zaščito ter glede na to, da ta uredba določa pravila za priznanje statusa takojšnje zaščite v kriznih razmerah, bi bila direktiva o začasni zaščiti razveljavljena. V skladu s tem predlogom bi morala biti takojšnja zaščita priznana razseljenim osebam iz tretjih držav, ki se soočajo z visoko stopnjo tveganja, da bodo izpostavljene samovoljnemu nasilju v izrednih razmerah oboroženega spopada, in se ne morejo vrniti v izvorno državo.

²¹ COM(2015) 450 final.

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o ravnanju v kriznih razmerah in primeru višje sile na področju migracij in azila

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 78(2)(c), (d) in (e) ter člena 79(2)(c) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora¹,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij²,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Unija, kot območje svobode, varnosti in pravice, bi morala odpraviti nadzor na notranjih mejah za osebe in oblikovati skupno politiko na področju azila, priseljevanja in nadzora na zunanjih mejah Unije, ki bi temeljila na solidarnosti med državami članicami in bila pravična do državljanov tretjih držav.
- (2) V ta namen je potreben celovit pristop, katerega cilj je vzpostaviti medsebojno zaupanje med državami članicami.
- (3) Celovit pristop bi moral združiti politike na področju azila, upravljanja migracij, vračanja, varovanja zunanjih meja in partnerstva z zadevnimi tretjimi državami, pri čemer bi bilo treba upoštevati, da je učinkovitost celotnega pristopa odvisna od skupnega in celostnega obravnavanja vseh sestavnih delov. S celovitim pristopom bi bilo treba zagotoviti, da ima Unija na voljo posebna pravila za učinkovito upravljanje migracij, vključno s sprožitvijo obveznega solidarnostnega mehanizma, in da se sprejmejo vsi potrebni ukrepi za preprečitev krize.
- (4) Ne glede na uvedbo potrebnih preventivnih ukrepov ni mogoče izključiti, da zaradi okoliščin, na katere Unija in njene države članice nimajo vpliva, pride do kriznih razmer ali primera višje sile na področju migracij in azila.
- (5) Ta uredba bi morala prispevati k celovitemu pristopu in ga dopolniti z določitvijo posebnih postopkov in mehanizmov na področju mednarodne zaščite in vračanja, ki bi se morali uporabljati v izjemnih okoliščinah kriznih razmer. Zlasti bi morala zagotoviti učinkovito uporabo načela solidarnosti in pravične delitve odgovornosti ter

¹ UL C , , str. .

² UL C , , str. .

prilagoditev ustreznih pravil o azilnem postopku in postopku vračanja, tako da imajo države članice in Unija na voljo potrebna orodja in tudi dovolj časa za izvedbo teh postopkov.

- (6) Množični pritok oseb, ki nezakonito in v kratkem času prečkajo mejo, lahko privede do kriznih razmer v določeni državi članici. To lahko vpliva tudi na delovanje azilnega in migracijskega sistema, ne le v tej državi članici, temveč tudi v Uniji kot celoti, in sicer zaradi nedovoljenih gibanj in pomanjkanja zmogljivosti v državi članici prvega vstopa za obravnavo prošelj takih državljanov tretjih držav za mednarodno zaščito. Treba je določiti posebna pravila in mehanizme, ki bi morali omogočiti učinkovito ukrepanje pri obravnavi takih razmer.
- (7) Lahko se zgodi, da se države članice poleg kriznih razmer soočajo z neobičajnimi in nepredvidljivimi okoliščinami, na katere ne morejo vplivati, posledicam teh okoliščin pa se ne bi bilo mogoče izogniti kljub ravnanju z vso potrebno skrbnostjo. Takšni primeri višje sile bi lahko državam članicam onemogočili spoštovanje rokov, ki jih za registracijo prošelj za mednarodno zaščito ali izvajanje postopkov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, določata uredbi (EU) XXX/XXX [*uredba o azilnem postopku*] in (EU) XXX/XXX [*upravljanje azila in migracij*]. Za zagotovitev, da skupni azilni sistem še naprej učinkovito in pravično deluje ter hkrati zagotavlja pravočasno ugotavljanje potreb po mednarodni zaščiti in pravno varnost, bi morali v takih primerih veljati daljši roki za registracijo prošelj in za postopkovne korake, ki jih je treba izvesti za določitev odgovornosti in predajo prosilcev odgovorni državi članici. Države članice, ki se soočajo s primerom višje sile, bi morale imeti tudi možnost, da po potrebi znotraj podaljšanega časovnega okvira izvedejo solidarnostne ukrepe, ki jih morajo sprejeti v skladu s solidarnostnim mehanizmom iz te uredbe in Uredbe (EU) XXX/XXX [*upravljanje azila in migracij*].
- (8) Solidarnostni mehanizem za primere migracijskega pritiska, kakor je določen v Uredbi (EU) XXX/XXX [*upravljanje azila in migracij*], bi bilo treba prilagoditi posebnim potrebam kriznih razmer z razširitvijo osebnega področja uporabe solidarnostnih ukrepov iz navedene uredbe in določitvijo krajših rokov.
- (9) Sprejetje ukrepov v zvezi z določeno državo članico ne bi smelo posegati v možnost Sveta, da sprejme začasne ukrepe na predlog Komisije v skladu s členom 78(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije v primeru izrednih razmer v državi članici zaradi nenadnega pritoka državljanov tretjih držav.
- (10) Da bi se hitro zmanjšal pritisk, s katerim se sooča država članica v kriznih razmerah, bi moralo področje uporabe za premestitve zajemati vse kategorije prosilcev za mednarodno zaščito, vključno z osebami, ki jim je bila priznana takojšnja zaščita, ter upravičenci do mednarodne zaščite in migranti brez urejenega statusa. Poleg tega bi morala država članica, ki zagotavlja prevzem vračanja, opraviti predajo nezakonito prebivajočega državljana tretje države iz upravičene države članice, če se zadevna oseba ne vrne ali ni odstranjena, v štirih mesecih namesto v osmih mesecih, kot je določeno v Uredbi (EU) XXX/XXX [*upravljanje azila in migracij*].
- (11) Postopkovna pravila iz Uredbe (EU) XXX/XXX [*upravljanje azila in migracij*] za izvajanje prevzema premestitev in vračanja bi bilo treba uporabljati za zagotovitev ustreznega izvajanja solidarnostnih ukrepov v kriznih razmerah, vendar bi jih bilo treba prilagoditi resnosti in nujnosti teh razmer.
- (12) V kriznih razmerah bi države članice morda potrebovale širši sklop ukrepov za urejeno upravljanje množičnega pritoka državljanov tretjih držav in omejitev nedovoljenih

gibanj. Taki ukrepi bi morali vključevati uporabo postopka kriznega upravljanja na področju azila in postopka kriznega upravljanja na področju vračanja.

- (13) Da bi države članice lahko obravnavale veliko število prošelj za mednarodno zaščito v kriznih razmerah, bi bilo treba določiti daljši rok za registracijo prošelj za mednarodno zaščito, vloženih v takih kriznih razmerah. Takšno podaljšanje ne bi smelo posegati v pravice prosilcev za azil, ki jih zagotavlja Listina Evropske unije o temeljnih pravicah.
- (14) Da se državam članicam zagotovi potrebna prožnost pri soočanju z velikim pritokom migrantov, ki izrazijo namero, da bodo zaprosili za azil, bi bilo treba razširiti uporabo postopka na meji iz člena 41 Uredbe (EU) XXX/XXX [*uredba o azilnem postopku*], postopek kriznega upravljanja na področju azila pa bi moral državam članicam omogočiti, da v okviru postopka na meji sprejmejo odločitev tudi o utemeljenosti prošnje v primerih prosilcev, ki imajo državljanstvo tretje države, ali oseb brez državljanstva, ki so nekoč običajno prebivale v tretji državi, če je za te prosilce delež ugodno rešenih prošelj za mednarodno zaščito na ravni EU 75 % ali manj. Zato bi morale države članice pri uporabi kriznega postopka na meji še naprej uporabljati postopek na meji, kakor je določen v členu 41 Uredbe (EU) XXX/XXX [*uredba o azilnem postopku*], vendar bi lahko uporabo postopka na meji razširile na državljane, ki prihajajo iz tretjih držav, za katere je povprečna stopnja ugodno rešenih prošelj za azil na ravni EU nad 20 % vendar pod 75 %.
- (15) Preverjanje državljanov tretjih držav v skladu s pravili iz Uredbe (EU) št. XXX/XXX [*uredbe o preverjanju*] bi bilo treba uporabljati z možnostjo podaljšanja petdnevnega roka za dodatnih pet dni, kot je določeno v navedeni uredbi.
- (16) Zaradi morebitnega pritiska na azilni sistem bi morale imeti države članice v kriznih razmerah možnost, da prosilcem, za katere se uporablja postopek na meji, ne dovolijo vstopa na svoje ozemlje za daljše obdobje, kot je določeno v členu 41(11) in (13) Uredbe (EU) XXX/XXX [*uredba o azilnem postopku*]. Vendar bi bilo treba postopke dokončati čim prej, v vsakem primeru pa bi se obdobje lahko podaljšalo le za dodatno obdobje, ki ni daljše od osmih tednov; če teh postopkov ne bi bilo mogoče zaključiti do izteka tega podaljšanega obdobja, bi bilo treba prosilcem dovoliti vstop na ozemlje države članice za namene dokončanja postopka za mednarodno zaščito.
- (17) Postopek kriznega upravljanja na področju vračanja bi moral v kriznih razmerah olajšati vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav, katerih prošnje so bile zavrnjene v okviru postopka kriznega upravljanja na področju azila in ki nimajo pravice do zadrževanja in se jim ne dovoli zadrževati, tako da se pristojnim nacionalnim organom zagotovijo potrebna orodja in zadosten časovni okvir za izvedbo postopkov vračanja s potrebno skrbnostjo. Da bi se bilo mogoče učinkovito odzvati na krizne razmere, bi se moral postopek kriznega upravljanja na področju vračanja uporabljati tudi za prosilce, državljane tretjih držav in osebe brez državljanstva, za katere se uporablja postopek na meji iz člena 41 predlagane Uredbe (EU) XXX/XXX [*uredba o azilnem postopku*], katerih prošnje so bile zavrnjene pred sprejetjem sklepa Komisije, v katerem je razglašeno, da se država članica sooča s kriznimi razmerami, in ki nimajo pravice do zadrževanja in se jim ne dovoli zadrževati po sprejetju takega sklepa.
- (18) Pri uporabi postopka kriznega upravljanja na področju vračanja nezakonito prebivajoči državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, ki nimajo pravice do zadrževanja in se jim ne dovoli zadrževati, ne bi smeli imeti dovoljenja za vstop na ozemlje zadevne države članice in bi jih bilo treba nastaniti na lokacijah iz člena 41a(2) Uredbe

(EU) XXX/XXX [uredba o azilnem postopku] za obdobje, ki je lahko daljše od obdobja, določenega v navedenem členu, da se organom omogoči obvladovanje kriznih razmer in dokončanje postopkov vračanja; v ta namen se lahko najdaljše trajanje postopka na meji za izvedbo vračanja, tj. obdobje 12 tednov, iz člena 41a(2) Uredbe (EU) XXX/XXX [uredba o azilnem postopku] podaljša za dodatno obdobje, ki ni daljše od osmih tednov. V tem obdobju bi bilo treba omogočiti pridržanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav v skladu s členom 41(a)(5) in (6) Uredbe (EU) XXX/XXX [uredba o azilnem postopku], če se spoštujejo jamstva in pogoji za pridržanje iz Direktive XXX/XXX/EU [prenovitev direktive o vračanju], vključno z individualno oceno vsakega primera, sodnim nadzorom nad pridržanjem in ustreznimi pogoji pridržanja.

- (19) Da se omogoči ustrezno upravljanje kriznih razmer in zagotovi primerna prilagoditev ustreznih pravil o azilnem postopku in postopku vračanja, bi morala Komisija z izvedbenim sklepom zadevnim državam članicam na njihovo obrazloženo zahtevo dovoliti uporabo ustreznih pravil o odstopanju. Na podlagi takega izvedbenega sklepa bi lahko ena ali več držav članic, ki je podalo zahtevo, dobilo dovoljenje za odstopanje od ustreznih pravil.
- (20) Komisija bi morala preučiti obrazloženo zahtevo, ki jo predloži država članica, pri čemer bi morala upoštevati utemeljene informacije, zbrane v skladu z Uredbo (EU) XXX/XXX [uredba o agenciji za azil] in Uredbo (EU) 2019/1896 Evropskega parlamenta in Sveta³, ter poročilo o upravljanju migracij iz Uredbe (EU) XXX/XXX [upravljanje azila in migracij].
- (21) Da se državam članicam zagotovi dodaten čas, potreben za obvladovanje kriznih razmer, ter hkrati zagotovi učinkovit in čim hitrejši dostop do ustreznih postopkov in pravic, bi morala Komisija odobriti uporabo postopka kriznega upravljanja na področju azila in postopka kriznega upravljanja na področju vračanja za obdobje šestih mesecev, ki bi se lahko podaljšalo do največ enega leta. Po izteku ustreznega obdobja se podaljšani roki, določeni v postopkih kriznega upravljanja na področju azila in vračanja, ne bi smeli uporabljati za nove prošnje za mednarodno zaščito.
- (22) Iz istih razlogov bi morala Komisija odobriti uporabo pravil o odstopanju v zvezi z rokom za registracijo, in sicer za obdobje, ki ni daljše od štirih tednov, ki bi ga bilo mogoče podaljšati na podlagi nove obrazložene zahteve, ki jo predloži zadevna država članica. Skupno obdobje uporabe kljub temu ne bi smelo biti daljše od dvanajstih tednov.
- (23) V kriznih razmerah bi morale imeti države članice možnost, da začasno prekinejo obravnavo prošenj za mednarodno zaščito, ki jih vložijo razseljene osebe iz tretjih držav, ki se ne morejo vrniti v izvorno državo, kjer bi se v izrednih razmerah oboroženega spopada soočale z visoko stopnjo tveganja, da bodo izpostavljene samovoljnemu nasilju. V takem primeru bi bilo treba tem osebam priznati status takojšnje zaščite. Države članice bi morale obravnavo njihovih prošenj nadaljevati najpozneje eno leto po začasni prekinitvi.
- (24) Osebe, ki jim je bila priznana takojšnja zaščita, bi bilo treba še naprej obravnavati kot prosilce za mednarodno zaščito glede na njihovo nerešeno prošnjo za mednarodno

³ Uredba (EU) 2019/1896 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2019 o evropski mejni in obalni straži ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1052/2013 in (EU) 2016/1624 (UL L 295, 14.11.2019, str. 1).

zaščito v smislu Uredbe (EU) XXX/XXX [uredba o azilnem postopku] ter v smislu Uredbe (EU) XXX/XXX [upravljanje azila in migracij].

- (25) Države članice bi morale zagotoviti, da imajo upravičenci do statusa takojšnje zaščite učinkovit dostop do vseh pravic iz Uredbe (EU) XXX/XXX [uredba o pogojih za azil], ki jih lahko uveljavljajo upravičenci do subsidiarne zaščite in so pravici upravičencev do subsidiarne zaščite enakovredne.
- (26) Za izvedbo ustrezne ocene prošelj za mednarodno zaščito, ki jih vložijo upravičenci do takojšnje zaščite, bi se morali azilni postopki nadaljevati najpozneje eno leto po prekinitvi takih postopkov.
- (27) Od sprejetja Direktive Sveta 2001/55/ES⁴ so se pravila o izpolnjevanju pogojev upravičencev do mednarodne zaščite precej spremenila. Ker ta uredba določa pravila glede statusa takojšnje zaščite v kriznih razmerah, ki se prizna razseljenim osebam iz tretjih držav, ki se ne morejo vrniti v izvirno državo, in določa posebna pravila za solidarnost v zvezi s takimi osebami, bi bilo treba Direktivo 2001/55/ES razveljaviti.
- (28) Določiti bi bilo treba posebna pravila za primere višje sile, da se državam članicam omogoči podaljšanje rokov iz Uredbe (EU) XXX/XXX [upravljanje azila in migracij] pod strogimi pogoji, kadar teh rokov zaradi izrednih razmer ni mogoče upoštevati. Tako podaljšanje bi moralo veljati za roke, določene za pošiljanje zahtev za sprejem in obvestil o ponovnem sprejemu ter za odgovarjanje nanje, pa tudi za roke za predajo prosilca odgovorni državi članici.
- (29) Določiti bi bilo treba tudi posebna pravila za primere višje sile, da se državam članicam pod strogimi pogoji omogoči podaljšanje rokov v zvezi z registracijo prošelj za mednarodno zaščito iz Uredbe (EU) XXX/XXX [uredba o azilnem postopku]. V teh primerih bi morala ta država članica prošnje za mednarodno zaščito registrirati najpozneje štiri tedne po vložitvi.
- (30) V takih primerih višje sile bi morala zadevna država članica uradno obvestiti Komisijo, in po potrebi druge države članice, o svoji nameri, da bo uporabila ustrezna odstopanja od teh rokov, ter navesti natančne razloge za predvideno uporabo teh odstopanj in obdobje, v katerem se bodo uporabljala.
- (31) V primerih višje sile, zaradi katerih država članica ne more izpolniti obveznosti izvajanja solidarnostnih ukrepov v rokih iz Uredbe (EU) XXX/XXX [upravljanje azila in migracij] in te uredbe, bi morala imeti ta država članica možnost, da Komisijo in druge države članice uradno obvesti o natančnih razlogih, zaradi katerih meni, da se sooča s takšnimi razmerami, in podaljša časovni okvir za izvajanje solidarnostnih ukrepov.
- (32) Kadar se država članica ne sooča več s primerom višje sile, bi morala o prenehanju teh razmer čim prej obvestiti Komisijo in po potrebi druge države članice. Roki, ki odstopajo od Uredbe (EU) XXX/XXX [upravljanje azila in migracij], se ne bi smeli uporabljati za nove prošnje za mednarodno zaščito ali za državljane tretjih držav ali osebe brez državljanstva, pri katerih je bilo ugotovljeno nezakonito prebivanje, po datumu navedenega uradnega obvestila. Po takem uradnem obvestilu bi bilo treba uporabljati roke iz Uredbe (EU) XXX/XXX [uredba o azilnem postopku].

⁴

Direktiva Sveta 2001/55/ES z dne 20. julija 2001 o najnižjih standardih za dodelitev začasne zaščite v primeru množičnega prihoda razseljenih oseb in o ukrepih za uravnoteženje prizadevanj in posledic za države članice pri sprejemanju takšnih oseb (UL L 212, 7.8.2001, str. 12).

- (33) V podporo državam članicam, ki izvajajo solidarnostni ukrep premestitve, bi bilo treba zagotoviti finančno podporo iz proračuna EU.
- (34) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta⁵.
- (35) Postopek obravnave bi bilo treba uporabiti za sprejetje solidarnostnih ukrepov v kriznih razmerah, za odobritev uporabe postopkovnih pravil o odstopanju in za sprožitev priznanja statusa takojšnje zaščite.
- (36) Komisija bi morala na podlagi ustrezno utemeljenih nujnih razlogov zaradi kriznih razmer v državah članicah sprejeti izvedbene akte, ki se začnejo uporabljati takoj.
- (37) Ta uredba spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, ki jih priznava Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, zlasti spoštovanje človekovega dostojanstva, pravico do življenja, prepoved mučenja ter nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja, pravico do azila in zaščite v primeru odstranitve, izгона ali izročitve. Uredbo bi bilo treba izvajati v skladu z Listino in splošnimi načeli prava Unije ter mednarodnega prava, vključno z zaščito beguncev, obveznostmi na področju človekovih pravic in prepovedjo vračanja.
- (38) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 22 o stališču Danske, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in PDEU, Danska ne sodeluje pri sprejetju te uredbe, ki zato zanjo ni zavezujoča in se v njej ne uporablja. Ker člen 8 te uredbe pomeni spremembe v smislu člena 3 Sporazuma, sklenjenega med Evropsko skupnostjo in Kraljevino Dansko o merilih in mehanizmih za določitev države, odgovorne za obravnavanje prošnje za azil, vložene na Danskem ali v kateri koli drugi državi članici Evropske unije, in o „Eurodacu“ za primerjavo prstnih odtisov zaradi učinkovite uporabe Dublinske konvencije⁶, mora Danska uradno obvestiti Komisijo o svoji odločitvi glede izvajanja vsebine takih sprememb ob sprejetju sprememb ali v 30 dneh po sprejetju.
- (39) [V skladu s členom 3 Protokola (št. 21) o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen PEU in PDEU, je Irska podala uradno obvestilo, da želi sodelovati pri sprejetju in uporabi te uredbe.]

ALI

- (40) [V skladu s členoma 1 in 2 Protokola (št. 21) o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen PEU in PDEU, in brez poseganja v člen 4 navedenega protokola Irska ne sodeluje pri sprejetju te uredbe, ki zato zanjo ni zavezujoča in se v njej ne uporablja.]
- (41) Kar zadeva Islandijo in Norveško, predstavlja člen 8 te uredbe novo zakonodajo na področju, ki ga ureja vsebina Priloge k Sporazumu, sklenjenemu med Evropsko skupnostjo in Republiko Islandijo ter Kraljevino Norveško, o kriterijih in mehanizmih za določitev države, odgovorne za obravnavo prošnje za azil, vložene v državi članici, na Islandiji ali na Norveškem⁷.

⁵ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

⁶ UL L 66, 8.3.2006, str. 38.

⁷ UL L 93, 3.4.2001 p. 40.

- (42) Kar zadeva Švico, predstavlja člen 8 te uredbe akte ali ukrepe, ki spreminjajo ali nadgrajujejo določbe člena 1 Sporazuma med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o merilih in mehanizmi za določitev države, odgovorne za obravnavo prošnje za azil, vložene v državi članici ali v Švici⁸.
- (43) Kar zadeva Lihtenštajn, predstavlja člen 8 te uredbe akte ali ukrepe, ki spreminjajo ali nadgrajujejo določbe člena 1 Sporazuma med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o merilih in mehanizmi za določitev države, odgovorne za obravnavo prošnje za azil, vložene v državi članici ali v Švici, na katerega se nanaša člen 3 Protokola med Evropsko skupnostjo, Švicarsko konfederacijo in Kneževino Lihtenštajn o pristopu Kneževine Lihtenštajn k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o merilih in mehanizmi za določitev države, odgovorne za obravnavo prošnje za azil, vložene v državi članici ali v Švici⁹ –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I – SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja

1. Ta uredba obravnava krizne razmere in primere višje sile na področju migracij in azila v Uniji ter določa posebna pravila, ki odstopajo od pravil iz uredb (EU) XXX/XXX [*upravljanje azila in migracij*] in (EU) XXX/XXX [*uredba o azilnem postopku*] ter Direktive XXX [*prenovitev direktive o vračanju*].
2. V tej uredbi krizne razmere pomenijo:
 - (a) bodisi izjemni primer množičnega pritoka državljanov tretjih držav ali oseb brez državljanstva, ki nezakonito prispejo v državo članico ali se izkrcajo na njeno ozemlje po operacijah iskanja in reševanja, pri čemer ti dogodki nastopijo v tolikšnem obsegu glede na število prebivalcev in BDP zadevne države članice ter so take narave, da zaradi njih azilni sistem posamezne države članice ter njen sistem sprejema ali vračanja postane nefunkcionalen, kar ima lahko resne posledice za delovanje skupnega evropskega azilnega sistema ali skupnega okvira iz Uredbe (EU) XXX/XXX [*upravljanje azila in migracij*], bodisi
 - (b) neposredno tveganje za tak izjemni primer množičnega pritoka.

POGLAVJE II – MEHANIZEM SOLIDARNOSTI

Člen 2

Solidarnost v kriznih razmerah

1. Za namene zagotavljanja solidarnostnih prispevkov v korist države članice v kriznih razmerah, kot je določeno v členu 1(2)(a), se smiselno uporablja del IV Uredbe (EU) XXX/XXX [*upravljanje azila in migracij*], razen točke (d) člena 45(1), člena 47,

⁸ UL L 53, 27.2.2008, str. 5.

⁹ UL L 160, 18.6.2011, str. 37.

člena 48, člena 49, člena 51(3)(b)(iii) in (4), člena 52(2) in (5) ter drugega in tretjega pododstavka člena 53(2).

2. Z odstopanjem od člena 50(3) ocena iz navedenega odstavka zajame razmere v zadevni državi članici v predhodnem [enem] mesecu.
3. Z odstopanjem od členov 51(1), 52(3) in 53(1) Uredbe (EU) XXX/XXX [upravljanje azila in migracij] se roki iz navedenih določb skrajšajo na en teden.
4. Z odstopanjem od člena 51(2) Uredbe (EU) XXX/XXX [upravljanje azila in migracij] se v poročilu iz navedenega člena navede, ali so v zadevni državi članici krizne razmere, kakor so opredeljene v členu 1(2)(a) te uredbe.
5. Z odstopanjem od člena 51(3)(b)(ii), člena 52(1) in prvega pododstavka člena 52(3) ter člena 53(3)(a) Uredbe (EU) XXX/XXX [upravljanje azila in migracij] premestitev ne vključuje le oseb iz točk (a) in (c) člena 45(1) navedene uredbe, ampak tudi osebe iz točk (a) in (b) člena 45(2).
6. Z odstopanjem od člena 54 Uredbe (EU) XXX/XXX [upravljanje azila in migracij] se delež, izračunan v skladu s formulo iz navedenega člena, uporablja tudi za ukrepe iz točk (a) in (b) člena 45(2) navedene uredbe.
7. Z odstopanjem od člena 55(2) Uredbe (EU) XXX/XXX [upravljanje azila in migracij] je rok iz navedenega člena štiri mesece.

POGLAVJE III – AZILNI POSTOPEK IN POSTOPEK VRAČANJA V KRIZNIH RAZMERAH

Člen 3

Merila in postopkovne določbe

1. Kadar država članica meni, da se sooča s kriznimi razmerami iz člena 1(2), Komisiji predloži obrazloženo zahtevo za uporabo pravil iz členov 4, 5 ali 6, kakor je potrebno.
2. Kadar Komisija na podlagi preučitve v skladu z odstavkom 8 meni, da je takšna zahteva upravičena, z izvedbenim sklepom zadevni državi članici dovoli uporabo pravil o odstopanju iz členov 4, 5 ali 6.
3. Izvedbeni sklep iz odstavka 2 se sprejme v desetih dneh od vložitve zahteve, z njim pa se določi datum, s katerim se lahko začnejo uporabljati pravila iz členov 4, 5 ali 6, ter časovno obdobje njihove uporabe.
4. Komisija lahko odobri uporabo pravil iz členov 4 in 5 za šest mesecev. To obdobje se lahko podaljša za največ eno leto.
5. Komisija lahko odobri uporabo pravil iz člena 6 za največ štiri tedne. Če država članica meni, da je treba dodatno podaljšati uporabo pravil iz člena 6, Komisiji predloži obrazloženo zahtevo najpozneje pet dni pred iztekom štiritedenskega roka. Komisija lahko odobri podaljšanje uporabe pravil iz člena 6 za dodatno obdobje največ štirih tednov, ki se lahko enkrat podaljša. Obdobje uporabe skupaj ne sme biti daljše od dvanajstih tednov, vključno z obdobjem pred sprejetjem izvedbenega sklepa iz odstavka 2, kadar se uporablja odstavek 8.

6. Izvedbeni sklep iz odstavka 2 se sprejme v skladu s postopkom iz člena 11(1).
7. Ob predložitvi zahteve iz odstavka 1 lahko država članica uradno obvesti Komisijo, da meni, da je treba uporabiti pravila iz člena 6 še preden Komisija zaključi preučitev te zahteve. V takem primeru lahko zadevna država članica z odstopanjem od odstavka 3 tega člena pravila iz člena 6 uporablja od dneva, ki sledi zahtevi, in sicer za obdobje, ki ni daljše od 15 dni. Država članica v zahtevi navede razloge, zaradi katerih je potrebno takojšnje ukrepanje.
8. Komisija preuči obrazloženo zahtevo v skladu z odstavkom 1 ali uradno obvestilo v skladu z odstavkom 7 na podlagi utemeljenih informacij, zlasti informacij, ki jih zbere sama na podlagi mehanizma EU za pripravljenost na krize v zvezi z migracijami in upravljanje takšnih kriz (načrt za pripravljenost na migracije in migracijske krize), Evropski azilni podporni urad (urad EASO) v skladu z Uredbo (EU) št. 439/2010¹⁰ in Evropska agencija za mejno in obalno stražo v skladu z Uredbo (EU) 2019/1896, ter na podlagi poročila o upravljanju migracij iz člena 6 Uredbe (EU) XXX/XXX [upravljanje azila in migracij].

Člen 4

Postopek kriznega upravljanja na področju azila

1. V kriznih razmerah iz člena 1(2) in v skladu s postopki iz člena 3 lahko države članice v zvezi s prošnjami, vloženimi v obdobju uporabe tega člena, odstopajo od člena 41 Uredbe (EU) XXX/XXX [uredba o azilnem postopku], kot sledi:
 - (a) z odstopanjem od člena 41(2)(b) Uredbe (EU) XXX/XXX [uredba o azilnem postopku] lahko države članice poleg primerov iz člena 40(1) Uredbe (EU) XXX/XXX [uredba o azilnem postopku] v postopku na meji odločajo o utemeljenosti prošnje v primerih prosilcev, ki imajo državljanstvo tretje države, ali oseb brez državljanstva, ki so nekoč običajno prebivale v tretji državi, če je za te prosilce delež prošenj za mednarodno zaščito, ki so jih organi za presojo ugodno rešili, v skladu z najnovejšimi razpoložljivimi podatki Eurostata o letnem povprečju na ravni Unije 75 % ali manj;
 - (b) z odstopanjem od člena 41(11) in (13) Uredbe (EU) XXX/XXX [uredba o azilnem postopku] se najdaljše trajanje postopka na meji za obravnavanje prošenj iz navedenega člena lahko podaljša za dodatno obdobje največ osmih tednov. Po tem obdobju se prosilcu dovoli vstop na ozemlje države članice za namene dokončanja postopka za mednarodno zaščito.

Člen 5

Postopek kriznega upravljanja na področju vračanja

1. V kriznih razmerah iz člena 1(2) in v skladu s postopki iz člena 3 lahko države članice v zvezi z nezakonito prebivajočimi državljani tretjih držav ali osebami brez državljanstva, katerih prošnje so bile zavrnjene v okviru postopka kriznega upravljanja na področju azila v skladu s členom 4 in ki nimajo pravice do

¹⁰ Uredba (EU) št. 439/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o ustanovitvi Evropskega azilnega podpornega urada (UL L 132, 29.5.2010, str. 11).

zadrževanja in se jim ne dovoli zadrževati, odstopajo od člena 41a Uredbe (EU) XXX/XXX [uredba o azilnem postopku], kot sledi:

- (a) z odstopanjem od člena 41a(2) Uredbe (EU) XXX/XXX [uredba o azilnem postopku] se najdaljše obdobje, v katerem so državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva nastanjeni na lokacijah iz navedenega člena, lahko podaljša za dodatno obdobje največ osmih tednov;
 - (b) z odstopanjem od člena 41a(7) Uredbe (EU) XXX/XXX [uredba o azilnem postopku] obdobje pridržanja iz navedenega člena ne presega obdobja iz točke (a);
 - (c) poleg primerov iz člena 6(2) Direktive XXX [prenovitev direktive o vračanju] države članice ugotovijo, da se v posameznem primeru domneva nevarnost pobega, razen če ni dokazano drugače, če je izpolnjeno merilo iz člena 6(1)(f) Direktive XXX [prenovitev direktive o vračanju] ali kadar zadevni prosilec, državljan tretje države ali oseba brez državljanstva očitno in vztrajno ne izpolnjuje obveznosti sodelovanja iz člena 7 navedene direktive.
2. Odstavek 1 se uporablja tudi za prosilce, državljane tretjih držav in osebe brez državljanstva, za katere se uporablja postopek iz člena 41 Uredbe (EU) XXX/XXX [uredba o azilnem postopku] in katerih prošnja je bila zavrnjena, preden je Komisija sprejela sklep, izdan v skladu s členom 3 te uredbe, in ki nimajo pravice do zadrževanja in se jim ne dovoli zadrževati po sprejetju navedenega sklepa.

Člen 6

Registracija prošenj za mednarodno zaščito v kriznih razmerah

V kriznih razmerah iz člena 1(2)(a) in v skladu s postopkom iz člena 3 se prošnje, vložene v obdobju, v katerem se uporablja ta člen, z odstopanjem od člena 27 Uredbe (EU) XXX/XXX [uredba o azilnem postopku] registrirajo najpozneje v štirih tednih od datuma vložitve.

POGLAVJE IV – ROKI V PRIMERU VIŠJE SILE

Člen 7

Podaljšanje roka za registracijo iz Uredbe (EU) XXX/XXX [uredba o azilnem postopku]

- 1. Kadar se država članica sooča s primerom višje sile, zaradi česar ni mogoče upoštevati rokov iz člena 27 Uredbe (EU) XXX/XXX [uredba o azilnem postopku], o tem uradno obvesti Komisijo. Po takem uradnem obvestilu lahko ta država članica z odstopanjem od člena 27 Uredbe (EU) XXX/XXX [uredba o azilnem postopku] prošnje registrira najpozneje v štirih tednih po vložitvi. Zadevna država članica v uradnem obvestilu navede natančne razloge, zaradi katerih meni, da je treba ta odstavek uporabljati, in navede obdobje, v katerem se bo uporabljal.
- 2. Kadar se država članica iz odstavka 1 ne sooča več s primerom višje sile iz navedenega odstavka, zaradi katerega ni mogoče upoštevati rokov iz člena 27 Uredbe (EU) XXX/XXX [uredba o azilnem postopku], ta država članica čim prej uradno obvesti Komisijo o prenehanju okoliščin. Po takem uradnem obvestilu se podaljšani rok iz odstavka 1 ne uporablja več.

Člen 8

Podaljšanje rokov iz Uredbe (EU) XXX/XXX [upravljanje azila in migracij]

1. Kadar se država članica sooča s primerom višje sile, zaradi česar ni mogoče upoštevati rokov iz členov 29, 30, 31 in 35 Uredbe (EU) XXX/XXX [upravljanje azila in migracij], zadevna država članica o tem uradno obvesti druge države članice in Komisijo. Te informacije vsebujejo natančne razloge, zaradi katerih država članica meni, da je treba uporabiti ta odstavek. Po takem uradnem obvestilu ta država članica z odstopanjem od členov 29, 30, 31 in 35 navedene uredbe:
 - (a) predloži zahtevo za sprejem iz člena 29 v štirih mesecih po datumu registracije prošnje;
 - (b) odgovori na zahtevo za sprejem iz člena 30 v dveh mesecih po prejemu zahteve;
 - (c) predloži obvestilo o ponovnem sprejemu iz člena 31 v enem mesecu od prejema zadetka v sistemu Eurodac ali potrdi prejem v enem mesecu od takega obvestila;
 - (d) izvede predajo iz člena 35 v enem letu po sprejetju zahteve za sprejem ali potrditvi obvestila o ponovnem sprejemu s strani druge države članice ali po končni odločitvi o pritožbi ali pregledu odločitve o predaji, če v skladu s členom 33(3) obstaja odložilni učinek.
2. Kadar država članica iz odstavka 1 ne upošteva rokov iz točk (a), (b) in (d) odstavka 1, je odgovorna za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito v skladu z Uredbo XXX/XXX [upravljanje azila in migracij] ali se odgovornost nanjo prenese.
3. Kadar se država članica sooča z višjo silo, zaradi katere ni mogoče sprejeti oseb, za katere je odgovorna v skladu z Uredbo (EU) XXX/XXX [upravljanje azila in migracij], o tem uradno obvesti druge države članice in Komisijo ter navede natančne razloge za takšno nezmožnost. V takih primerih država članica, ki poda zahtevo, ali država članica, ki pošlje uradno obvestilo, ne izvede predaje, dokler se odgovorna država članica ne preneha soočati s primerom višje sile. Kadar se zaradi vztrajanja primera višje sile ali katerega koli drugega razloga predaja ne izvede v enem letu po sprejetju zahteve za sprejem ali potrditvi uradnega obvestila o ponovnem sprejemu s strani druge države članice ali končni odločitvi o pritožbi ali pregledu odločitve o predaji, če v skladu s členom 33(3) navedene uredbe obstaja odložilni učinek, je z odstopanjem od člena 35 Uredbe (EU) XXX/XXX [upravljanje azila in migracij] odgovorna država članica razbremenjena obveznosti sprejema ali ponovnega sprejema zadevne osebe, ta odgovornost pa se prenese na državo članico, ki poda zahtevo ali predloži uradno obvestilo.
4. Kadar se država članica ne sooča več s primerom višje sile iz odstavkov 1 in 3, zaradi katerega ni mogoče upoštevati rokov iz členov 29, 30, 31 in 35 Uredbe (EU) XXX/XXX [upravljanje azila in migracij] ali sprejeti oseb, za katere je odgovorna v skladu z navedeno uredbo, ta država članica čim prej uradno obvesti Komisijo in druge države članice o prenehanju okoliščin. Po takem uradnem obvestilu se roki iz odstavkov 1 in 3 ne uporabljajo več za nove prošnje za mednarodno zaščito, ki so bile vložene, ali za državljane tretjih držav ali osebe brez državljanstva, pri katerih je bilo ugotovljeno, da nezakonito prebivajo, na dan tega uradnega obvestila ali po njem.

Člen 9

Podaljšanje časovnih okvirov za solidarnostne ukrepe

1. Kadar se država članica sooča s primerom višje sile, zaradi česar ni mogoče izpolniti obveznosti izvajanja solidarnostnih ukrepov v rokih iz členov 47 in 53(1) Uredbe (EU) XXX/XXX [*upravljanje azila in migracij*] ter člena 2 te uredbe, o tem nemudoma uradno obvesti Komisijo in druge države članice. Zadevna država članica navede natančne razloge, zaradi katerih meni, da se sooča s primerom višje sile, in v ta namen zagotovi vse potrebne informacije. Po takšnem uradnem obvestilu se z odstopanjem od časovnih okvirov iz navedenih členov časovni okvir za izvajanje solidarnostnih ukrepov iz navedenih členov začasno prekine za največ šest mesecev.
2. Kadar se država članica ne sooča več s primerom višje sile, o prenehanju teh razmer nemudoma obvesti Komisijo in druge države članice. Po takem uradnem obvestilu se podaljšani časovni okvir iz odstavka 1 preneha uporabljati.

POGLAVJE V – PRIZNANJE TAKOJŠNJE ZAŠČITE

Člen 10

Priznanje statusa takojšnje zaščite

1. V kriznih razmerah iz člena 1(2)(a) in na podlagi izvedbenega akta, ki ga sprejme Komisija v skladu z odstavkom 4 tega člena, lahko države članice začasno prekinijo obravnavo prošelj za mednarodno zaščito v skladu z Uredbo (EU) XXX/XXX [*uredba o azilnem postopku*] in Uredbo (EU) XXX/XXX [*uredba o pogojih za azil*] v zvezi z razseljenimi osebami iz tretjih držav, ki se soočajo z visoko stopnjo tveganja, da bodo izpostavljene samovoljnemu nasilju v izrednih razmerah oboroženega spopada, in se ne morejo vrniti v izvirno državo. V takem primeru države članice zadevnim osebam priznajo status takojšnje zaščite, razen če predstavljajo nevarnost za nacionalno varnost ali javni red države članice. Tak status ne posega v njihovo tekočo prošnjo za mednarodno zaščito v zadevni državi članici.
2. Države članice zagotovijo, da imajo upravičenci do takojšnje zaščite učinkovit dostop do vseh pravic iz Uredbe (EU) XXX/XXX [*uredba o pogojih za azil*], ki jih lahko uveljavljajo upravičenci do subsidiarne zaščite.
3. Države članice nadaljujejo obravnavo prošelj za mednarodno zaščito, ki je bila začasno prekinjena v skladu z odstavkom 1, po največ enem letu.
4. Komisija z izvedbenim sklepom:
 - (a) na podlagi elementov iz člena 3 ugotovi, da obstajajo krizne razmere;
 - (b) ugotovi, da je treba začasno prekiniti obravnavo prošelj za mednarodno zaščito;
 - (c) opredeli določeno izvirno državo ali del določene izvirne države v zvezi z osebami iz odstavka 1;
 - (d) določi datum, od katerega se ta člen začne uporabljati, in določi obdobje, v katerem se lahko začasno prekine obravnavo prošelj razseljenih oseb iz točke (a) za mednarodno zaščito in se tem osebam prizna status takojšnje zaščite.

POGLAVJE VI – SPLOŠNE IN KONČNE DOLOČBE

Člen 11

Sprejetje izvedbenih aktov

1. Komisija sprejme izvedbene akte v zvezi z odobritvijo uporabe postopkovnih pravil o odstopanju iz členov 4, 5 in 6 ter sproži priznanje statusa takojšnje zaščite v skladu s členom 10. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom obravnave iz člena 12(2).
2. Iz ustrezno utemeljenih nujnih razlogov zaradi kriznih razmer v državi članici, kakor so opredeljene v členu 1(2), Komisija sprejme izvedbene akte s takojšnjim začetkom uporabe v zvezi z odobritvijo uporabe postopkovnih pravil o odstopanju iz členov 4, 5 in 6 ter sprožitvijo priznanja statusa takojšnje zaščite v skladu s členom 10. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 12(3).
3. Izvedbeni akti ostanejo v veljavi za obdobje, ki ni daljše od enega leta.

Člen 12

Postopek v odboru

1. Komisiji pri izvedbenem aktu iz člena 3 pomaga odbor. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.
3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 8 Uredbe (EU) št. 182/2011 v povezavi s členom 5 navedene uredbe.

Člen 14

Razveljavitev

Direktiva Sveta 2001/55/ES se razveljavi z učinkom od xxx (datum).

Člen 15

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v državah članicah v skladu s Pogodbama.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik